

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๖๕๖๖/๒๕๖๓
วันที่ ๒ ก.ย. ๖๓
เวลา ๑๑.๖๗ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๒๖๓๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๕๐๕ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๕/๑๒๕๘๕ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๕/ล ๑๙๖๒
ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามที่ได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงการคลังได้เสนอผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว
ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังท่านใหม่ได้ยืนยันให้ดำเนินการต่อไป มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ รับทราบผลการพิจารณารายงาน
การพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ
และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๖๐๐ ชุด
ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงต่อไปแล้ว

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๔๔๓, ๖๕๖๓
วันที่ ๒ ก.ย. ๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
สำนักการประชุม
เลขที่รับ ๑๓๓ / ๖๕๖๓
วันที่ ๒ ก.ย. ๖๓ เวลา ๑๖.๓๕

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/ส.แจ้งมติ ครม./027/นิติฯ)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๔๕๐ / ๖๕๖๓
วันที่ ๒ ก.ย. ๖๓ เวลา ๑๖.๐๐ น.
ส่งกลุ่มงาน..... ดำเนินการ

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๕/๑๖๗๘๘

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๐๓๐ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ภาพถ่ายรายงานการประชุม เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการมาตรการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิ
มนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

๒. ตารางผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้
พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ)

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี (สลค.) แจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้
พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (รายงานการศึกษาฯ) ของคณะกรรมการมาตรการกฎหมาย
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร (คณะกรรมการฯ) มาเพื่อดำเนินการ และ
รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง
ให้กระทรวงการคลัง (กค.) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดังกล่าว
ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา (สคก.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกต
และข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม
แล้วส่งให้ สลค. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กค. ขอเรียนว่า เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กค. ได้ดำเนินการจัดการประชุมร่วมกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มท. กษ. และ สคก. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีความเห็น
ต่อรายงานการศึกษาฯ สรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นเรื่องความไม่ชัดเจนของ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ

๑.๑ กค. และ มท. ได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ) ที่ต้องประกาศใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ ฉบับแล้ว ซึ่งในปัจจุบันได้ประกาศกฎหมายลำดับรองในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
จำนวน ๑๖ ฉบับ และอยู่ระหว่างการรอประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ๒ ฉบับ คือ ประกาศกระทรวงการคลัง
และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย และประกาศกระทรวงการคลัง
และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ซึ่ง กค. ได้ส่งประกาศ
ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวไปยังเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

อนึ่ง กฎหมายลำดับรองจำนวน ๒ ฉบับดังกล่าวได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

/๑.๒ ภาษี...

๑.๒ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความแตกต่างจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใช้จัดเก็บในอดีต ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดทั้งในส่วนของนิยามของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้เสียภาษี การกำหนดฐานภาษี การคำนวณมูลค่าฐานภาษีและค่าภาษี รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการทางปฏิบัติไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ และกฎหมายลำดับรองฉบับต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความเป็นธรรมทางภาษี สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน ตลอดจนกระบวนการจัดเก็บภาษีที่คำนึงถึงประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป็นไปตามเจตนารมณ์และหลักการในการจัดเก็บภาษีฐานทรัพย์สิน ซึ่งเก็บภาษีจากเจ้าของทรัพย์สินและใช้มูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นฐานในการคำนวณค่าภาษี

๒. ประเด็นการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและมีผลกระทบต่อประชาชน อปท. และผู้ประกอบการ

๒.๑ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความเป็นธรรม เนื่องจากเป็นภาษีที่เก็บจากฐานมูลค่าทรัพย์สินที่คำนวณจากราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประเมินโดยกรมธนารักษ์ ซึ่งมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งแก้ไขข้อบกพร่องของภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ถูกยกเลิกไป ที่เก็บภาษีจากค่าเช่าที่สมควรได้โดย อปท. แต่แต่ละแห่งกำหนดเอง ทำให้ฐานภาษีไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่เป็นธรรมกับผู้เสียภาษี และเกิดความลักลั่นในการจัดเก็บภาษี

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้ผู้มีทรัพย์สินมากหรือมูลค่าสูงจะต้องเสียภาษีมากกว่าผู้มีทรัพย์สินน้อยหรือมูลค่าต่ำ ผู้เสียภาษีที่มีทรัพย์สินลักษณะเดียวกันและใช้ทำประโยชน์คล้ายกันจะเสียภาษีใกล้เคียงกัน เนื่องจากการจัดเก็บตามมูลค่าของทรัพย์สินที่ถือครอง โดยจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า และกำหนดอัตราภาษีแตกต่างตามการทำประโยชน์ นอกจากนี้ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังได้กำหนดให้มีการบรรเทาภาระและลดผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและภาคธุรกิจ ประกอบด้วยการยกเว้นการจัดเก็บภาษี การลดภาษี และการผ่อนปรนภาระภาษี เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีแก่ผู้เสียภาษีอีกด้วย

๒.๒ ผลจากการเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บภาษีฐานทรัพย์สินจากภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิม ซึ่งเก็บภาษีจากค่าเช่าและภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งเก็บภาษีจากราคาปานกลางที่ดิน ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔ มาเป็นการจัดเก็บภาษีจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน จะส่งผลให้ อปท. มีรายได้รวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น แต่จะทำให้ภาระภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละรายจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยชำระในอดีต โดยจะมีภาระภาษีทั้งเพิ่มขึ้น ลดลง หรือใกล้เคียงกับภาระภาษีเดิม ดังนั้น การพิจารณาผลกระทบต่อประชาชนผู้ประกอบการ และ อปท. จึงไม่ควรพิจารณาผลกระทบเปรียบเทียบเป็นกรณีเฉพาะราย แต่ควรพิจารณารายได้ในภาพรวมเป็นสำคัญ เนื่องจากหลักการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแตกต่างจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้ อปท. มีฐานภาษีขนาดใหญ่ขึ้น เนื่องจาก อปท. จะได้รับข้อมูลการถือครองทรัพย์สินจากกรมที่ดินเพื่อสนับสนุนการทำงานของ อปท. ให้สามารถติดตามจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยฐานภาษีของ อปท. จะขยายกว้างขึ้นจากการจัดเก็บภาษีบ้านหรือห้องชุดที่เป็นบ้านหลังอื่นและที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่อาจจะไม่เคยจัดเก็บได้ในอดีต

๓. ประเด็นข้อเสนอลดและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

๓.๑ กค. และ มท. ได้เตรียมการเพื่อรองรับและแจ้งให้ อปท. รับทราบ หลังจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกฎหมายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ และการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้ อปท. และประชาชนผู้เสียภาษีมียุทธศาสตร์ในการเตรียมตัว ซึ่ง กค. และ มท. ได้จัดให้มีประชาสัมพันธ์และให้ความรู้อย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา

มากกว่า ๑ ปี ตั้งแต่การจัดทำคู่มือ สื่อประชาสัมพันธ์ การนำหลักการกฎหมายรองมาให้ความรู้แก่ อปท. ทั่วประเทศ ตลอดจนประชาชนและผู้ประกอบการอีกด้วย นอกจากนี้ อปท. ยังได้จัดโครงการให้ความรู้แก่ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้แทน กค. และ มท. เป็นวิทยากร

๓.๒ การเลื่อนการบังคับใช้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ในขณะนี้ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ และมีผลให้เกิดภาวะภาษีตามกฎหมายแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา จึงไม่สามารถชะลอการบังคับใช้กฎหมายออกไปได้ และในขณะนี้ อปท. บางส่วนได้มีการประเมินและจัดเก็บภาษีไปแล้ว

ทั้งนี้ รายละเอียดความเห็นต่อรายงานการศึกษาฯ ของที่ประชุมปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดม สวานายน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายภาษี

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๘๐๒๐ ต่อ ๓๕๔๘

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๘๐๘๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ siriya.sw@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

นิตย

(นางสาวนิศาสล ชนงักกดี

นิติกร กองนิติ๕๕๕๓

รายงานการประชุม

เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

ของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

วันอังคารที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๑. นายพรชัย รัฐระเวช

ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการเงิน

ประธาน

๒. นายชุมพล สุวรรณกิจบริหาร

เลขานุการกรม

๓. นายธนกฤต ฉัตรรากรณ์

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่น

๔. นายธีรรา สุมาวงศ์

ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายการคลังและภาษี

๕. นายชัยสิทธิ์ บุญยเนตร

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

๖. นางสาวศิริญา วงษ์ทิพย์

เศรษฐกรปฏิบัติการ

๗. นางสาวศิรินันท์ ไหมคง

เศรษฐกรปฏิบัติการ

๘. นางสาวปิยาพัชร ล้อจรัสศรีวงษ์

เศรษฐกรปฏิบัติการ

๙. นางสาวนภาพร แสงไพรวรรณ

เศรษฐกรปฏิบัติการ

๑๐. นางสาววิรินทร์ ภูวัฒน์ากุล

นิติกรปฏิบัติการ

กระทรวงมหาดไทย

๑๑. นางวิภา อุตสรานนท์

รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๒. นายประยูร รัตนเสนีย์

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๓. นายสันติธร ยิ้มละมัย

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๔. นางจิรพัฒน์ เขียวพานิช

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

๑๕. นายชรินทร์ สัจจามั่น

ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายการคลังและพัฒนารายได้

๑๖. นายชุมพล สมุทรวินิจพันธุ์

นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ

๑๗. นางศิริพร ดิสถาพร

นิติกรชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๘. นางสาวเกวลี มโนภินิเวศ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๑๙. นางสาววิชชุกาญจน์ พัฒนพันธ์ชัย

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒๐. นางสาวพิชยามนต์ จาริกสุนทรสกุล

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

กรมธนารักษ์

๒๑. นางสาววิลาวัลย์ วีระกุล

รองอธิบดีกรมธนารักษ์

๒๒. นายธัญญพงษ์ สุขสมศักดิ์

ผู้อำนวยการสำนักประเมินราคาทรัพย์สิน

กรมที่ดิน

๒๓. นางศุภกิจ สกลเสาวภาคย์

ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒๔. นายณัฐวุฒิพัฒน์ กุลเพิ่มทวีรัชต์ ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
๒๕. นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์ ผู้อำนวยการส่วนระบบงานคอมพิวเตอร์
๒๖. นายไพรัช พัฒนสถิตฉาย นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ
๒๗. นายศิริพงษ์ โรจนะประเสริฐกิจ วิศวกรรังวัดชำนาญการพิเศษ
๒๘. นายสมพงษ์ แว่นแก้ว นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒๙. นางทับทิม ทิพย์พิลา นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓๐. นายเทวินทร์ นรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๓๑. นายมนูญ รัตนอุบล นิติกรชำนาญการ
๓๒. นายมานน อนรรฆเดช นิติกรชำนาญการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๓๓. นายชัยพร ชุตติศิลป์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓๔. นางสาววงกขกร โทเกาะ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๓๕. นางสาวอารีรัตน์ ลักษมีล่อ นักวิชาการสถิติชำนาญการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓๖. นางเมตตา ไม้หนองกอย ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการกฎหมาย
๓๗. นางวรรณวิสา โชคศิริ นิติกรปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมการเกษตร

๓๘. นางสาวศันสนีย์ นิตธรรมยอง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ยืนต้น
๓๙. นายสัมฤทธิ์ เทาะภูมิ ผู้อำนวยการกลุ่มทะเบียนเกษตรกร

กรมประมง

๔๐. นายยานยนต์ สราญรมย์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
๔๑. จำสิบเอกไพชนสิทธิ์ โทละสุต นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เรียนที่ประชุมทราบว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๐๓๐ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓ แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงการคลัง (กค.) เป็นหน่วยงานหลัก รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมาธิการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร (คณะกรรมการมาธิการฯ) ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้ สลค. ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ภายในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓) เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

/ ในกรณี ...

ในการนี้ กค. โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) จึงเห็นควรจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ สารະสำคัญและสถานะกฎหมายลำดับรองของพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ)

(๑) สารະสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เรียนที่ประชุมทราบว่า พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ และเริ่มจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา โดยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีใหม่ที่จะนำมาใช้แทนการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งเป็นภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใช้จัดเก็บอยู่เดิม และไม่ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จึงทำให้การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับฐานภาษี อัตราภาษี และการลดหย่อนภาษีที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณปัจจุบัน ทั้งนี้ รายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดจะเป็นของ อปท. เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของรัฐบาล

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเสียภาษีจะถูกแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์ จะแบ่งเป็น (๑) ใช้เพื่อเกษตรกรรม (๒) ใช้เพื่อการอยู่อาศัย และ (๓) ใช้ประโยชน์ในประเภทอื่น ๆ คือ การใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ใช่เพื่อเกษตรกรรมและอยู่อาศัย เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เป็นต้น

๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ คือ ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดิน

สำหรับอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กำหนดไว้ดังนี้

๑) เกษตรกรรม อัตราเพดานร้อยละ ๐.๑๕ และอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บ ร้อยละ ๐.๐๑ ถึงร้อยละ ๐.๑

๒) อยู่อาศัย อัตราเพดานร้อยละ ๐.๓ และอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บ ร้อยละ ๐.๐๒ ถึงร้อยละ ๐.๑

๓) อื่น ๆ อัตราเพดานร้อยละ ๑.๒ และอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บ ร้อยละ ๐.๐๓ ถึงร้อยละ ๐.๗

๔) ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควร อัตราเพดานร้อยละ ๑.๒ และอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บเท่ากับประเภทอื่น ๆ แต่หากทิ้งร้างไว้ต่อเนื่องจะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น อัตราร้อยละ ๐.๓ ทุกระยะเวลา ๓ ปี แต่ทั้งนี้อัตราภาษีรวมต้องไม่เกินร้อยละ ๓

การยกเว้นและการลดหย่อนภาษี

พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดข้อยกเว้นและการลดหย่อนสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีแก่ผู้เสียภาษี ดังนี้

๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษี แบ่งเป็น

(๑) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด เช่น ทรัพย์สินที่เป็นที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ สถานทูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศ ทรัพย์สินส่วนกลางของการเคหะแห่งชาติ และสภาภาษาไทย เป็นต้น

(๒) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษี เฉพาะส่วนที่ได้ใช้หาผลประโยชน์ เช่น ทรัพย์สินของรัฐ ทรัพย์สินที่เป็นศาสนสมบัติ ทรัพย์สินที่เป็นของมูลนิธิหรือองค์กรสาธารณกุศล และทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับการลดหย่อนภาษี เช่น สถานอุดมศึกษา สถานที่เล่นกีฬา ที่จอดรถสำหรับโดยสารรถไฟฟ้า สวนสัตว์ สวนสนุก ทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างพัฒนาเพื่อทำโครงการพักอาศัยและนิคมอุตสาหกรรม (ไม่เกิน ๓ ปี ตั้งแต่ยื่นขออนุญาต) และอสังหาริมทรัพย์รอการขายของสถาบันการเงิน (ไม่เกิน ๕ ปี นับจากวันที่ได้กรรมสิทธิ์) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการยกเว้นภาษีกรณีการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร โดยกำหนดให้มูลค่าของทรัพย์สินที่ใช้ประกอบการเกษตรได้รับยกเว้นในการคำนวณภาษี ในเขต อปท. หนึ่งรวมกันไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท และกำหนดให้บรรเทาภาระภาษีในช่วง ๓ ปีแรก โดยให้ผู้เสียภาษีที่มีภาระภาษีที่ดินสูงกว่าภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิม ชำระภาษีตามจำนวนที่ต้องเสียหรือพึงชำระในปีก่อน รวมกับจำนวนภาษีที่เพิ่มขึ้น (ภาษีใหม่ - ภาษีเก่า) ดังนี้

- ๑) ปีที่ ๑ ภาษีเก่า + ร้อยละ ๒๕ ของจำนวนภาษีที่เพิ่มขึ้น
- ๒) ปีที่ ๒ ภาษีเก่า + ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนภาษีที่เพิ่มขึ้น
- ๓) ปีที่ ๓ ภาษีเก่า + ร้อยละ ๗๕ ของจำนวนภาษีที่เพิ่มขึ้น
- ๔) ปีที่ ๔ เสียภาษีเต็มตามที่ถูกประเมิน

ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษี

พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดเก็บภาษีไว้ ดังนี้

๑) สำรวจและจัดทำบัญชีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดย อปท. จะเข้าไปสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องประกาศกำหนดระยะเวลาการเข้าสำรวจ และปิดประกาศล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ณ สำนักงานหรือที่ทำการของ อปท. หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควรภายในเขต อปท. การสำรวจจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี และให้จัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และประกาศบัญชีดังกล่าว ณ ที่ทำการของ อปท. เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน พร้อมให้จัดส่งข้อมูลให้ผู้เสียภาษีแต่ละรายทราบด้วย ซึ่งในกรณีข้อมูลที่ส่งให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ผู้เสียภาษีสามารถยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อขอแก้ไข ให้ถูกต้องได้ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เสียภาษีทราบภายใน ๓๐ วันหลังจากได้รับคำร้อง

๒) ประเมินภาษีและเรียกเก็บภาษี อปท. จะนำราคาประเมินทุนทรัพย์ของกรมธนารักษ์ (ธร.) มาคำนวณมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากนั้นคูณด้วยอัตราภาษีตามประเภทการใช้ประโยชน์ เพื่อคำนวณค่าภาษีที่จะต้องชำระ และแจ้งประเมินภาษี โดยส่งแบบประเมินภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี และกำหนดให้ชำระภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี

๓) ดำเนินการเกี่ยวกับภาษีค้างชำระ อปท. จะมีหนังสือแจ้งเตือนผู้เสียภาษีที่มีภาษีค้างชำระภายในเดือนพฤษภาคมของปี โดยให้มาชำระภาษีพร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่มตามเวลาที่กำหนด ถ้าผู้เสียภาษียังไม่มาชำระภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งเตือน เมื่อพ้น ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้เสียภาษี เพื่อนำเงินมาชำระภาษีค้างชำระ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และค่าใช้จ่ายอื่นเนื่องมาจากการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นได้ ทั้งนี้ ภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี อปท. จะต้องแจ้งรายการภาษีค้างชำระให้สำนักงานที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขาซึ่งที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตั้งอยู่ เพื่อระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ยังคงมีภาระภาษีค้างชำระอยู่

(๒) สถานะกฎหมายลำดับรอง

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เรียนที่ประชุมทราบว่า พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ กค. และ มท. ดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองจำนวน ๑๘ ฉบับ โดยมีสถานะปัจจุบัน ดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน ๑๖ ฉบับ

๑. พระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. กฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. กฎกระทรวงกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีแทนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. กฎกระทรวงกำหนดที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกาศราคาประเมินทุนทรัพย์อัตรากาซี และรายละเอียดอื่นในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. กฎกระทรวงการผ่อนชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๗. กฎกระทรวงการงดหรือลดเบี้ยปรับ พ.ศ. ๒๕๖๒

๘. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณมูลค่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

๙. ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม

๑๐. ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เหตุจำเป็นทางราชการซึ่งบุคคลธรรมดาต้องย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน

๑๑. ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภท

๑๒. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทรัพย์สินของมูลนิธิหรือองค์การหรือสถานสาธารณกุศล

๑๓. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๑๔. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้เพื่อสาธารณประโยชน์

๑๕. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๖. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

อยู่ระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน ๒ ฉบับ

๑๗. ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทยเรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม

๑๘. ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย

ทั้งนี้ กค. ได้มีหนังสือที่ กค ๑๐๐๕/๑๑๙ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึง สลค. เพื่อขอให้นำประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมและประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ลงประกาศลงราชกิจจานุเบกษา

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร (ข้อสังเกตฯ)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เรียนที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่

๑) วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๓

๒) วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๓

โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีข้อสังเกตฯ สำคัญ ๒ ประการ ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติ และ หลักการคำนวณภาษีที่ไม่เป็นธรรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและผู้ปฏิบัติ คือ อปท.

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอประเด็นการพิจารณาในรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (รายงานฯ) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้จัดทำความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นความไม่ชัดเจนของ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ประกอบด้วย

๑) พระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องอาศัยกฎหมายลำดับรองจำนวนมากเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลว่ากฎหมายลำดับรองยังประกาศใช้ไม่ครบ และ อปท. ๒,๐๐๐ กว่าแห่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการสำรวจ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า กฎหมายลำดับรองภายใต้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ที่ต้องประกาศใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ ฉบับ โดยปัจจุบันได้ประกาศกฎหมายลำดับรองในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จำนวน ๑๖ ฉบับ สำหรับกฎหมายลูกอีก ๒ ฉบับ ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา คือ หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย และหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม

สำหรับ การรอรับการดำเนินการตามกฎหมาย กค. ได้ร่วมกับ มท. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ อปท. ให้รับรู้ถึงหลักการของร่างกฎหมายลำดับรองที่จะต้องนำมาใช้ดำเนินการในการจัดเก็บภาษีส่วหน้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ อปท. สามารถดำเนินการสำรวจตามมาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ที่กำหนดว่าเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี อปท. อาจจัดให้มีการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ภายในเขต อปท. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น ซึ่งเมื่อ อปท. มีข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพียงพอต่อการประเมินภาษีแล้ว ก็สามารถดำเนินการประเมินภาษีได้

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว เห็นควรเพิ่มเติมหลักการและประโยชน์ในการตรากฎหมายรอง รวมถึงควรเพิ่มเติมข้อมูลการดำเนินการสำรวจของ อบท. เพื่อแสดงถึงความคืบหน้าในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ขอให้ ฝ่ายเลขานุการฯ ประสาน มท. ถึงความคืบหน้าในการดำเนินการปฏิบัติจัดเก็บภาษีของ อบท. ด้วย ซึ่งผู้แทน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สอ. ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๖๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ แจ้งให้ อบท. ทุกแห่ง รายงานความคืบหน้าการเตรียมการจัดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง โดยบันทึกข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต <http://forms.gle/erDLmp8LTZYXidNf8> และ ให้คำแนะนำ อบท. เรื่องการจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยจำแนกกลุ่มผู้เสียภาษีตามประเภท การใช้ประโยชน์และแยกตามลำดับความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน และกรณี อบท. ใด มีภาระงานในการสำรวจมาก ไม่สามารถจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกรอบระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นชอบให้ขยายกำหนดเวลาดำเนินการ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจพิจารณาขยายกำหนดเวลาออกไปอีก ตามความจำเป็น แต่ต้องไม่กระทบกับการชำระภาษีที่จะต้องดำเนินการภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

๒) ประเด็นบทบัญญัติของพระราชบัญญัติไม่มีความชัดเจน

(๑) การกำหนดนิยามคำว่า “สิ่งปลูกสร้าง” ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ไม่ชัดเจน โดยยกตัวอย่างของเครื่องเล่นในสวนสนุกไม่เป็นสิ่งปลูกสร้าง แต่บ้านผีสิงเป็นสิ่งปลูกสร้าง ตลอดจน ขอบเขตของสิ่งปลูกสร้าง ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ให้รวมถึง เครื่องจักร แผงกันหันลม และแผงโซล่าเซลล์ ที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ สิ่งปลูกสร้าง หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ตึก หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้า อยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือที่ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม และให้ หมายความว่ารวมถึง ห้องชุด หรือแพ ที่บุคคลอาจใช้อาศัยได้ หรือที่มีไว้เพื่อหาประโยชน์ด้วยซึ่งในการประเมิน มูลค่าสิ่งปลูกสร้างนั้น พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น ประเภทของ สิ่งปลูกสร้างจึงต้องสอดคล้องกับสิ่งปลูกสร้างที่ปรากฏในบัญชีประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้างข้างต้น อีกทั้งการใช้ ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ แบ่งออกเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบการ เกษตรกรรม เป็นที่อยู่อาศัย หรือการใช้ประโยชน์อื่น ๆ สิ่งปลูกสร้างจึงมีนิยามที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ แต่ละประเภท

อย่างไรก็ดี สำหรับแนวคิดเรื่องการนำเครื่องจักร แผงกันหันลม หรือแผงโซล่าเซลล์ ซึ่งสามารถจดทะเบียนเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น การจดทะเบียนเป็นหลักประกันทางธุรกิจสามารถทำได้ทั้งสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ แต่แนวคิดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ ที่ต้องการแก้ไขข้อบกพร่อง ของภาษีโรงเรือนและที่ดินที่กำหนดให้นำค่าเช่าของเครื่องจักรและส่วนควบมารวมกับค่าเช่าโรงเรือน แล้วให้นำมูลค่า แค่ ๑ ใน ๓ ของค่าเช่าทั้งหมดมาคำนวณภาษี แต่ในอดีตเทคโนโลยีและนวัตกรรมยังก้าวหน้าไม่มากนักส่งผลให้ ภาษีที่ต้องเสียลดลงตามไปด้วย แต่ในปัจจุบัน เนื่องจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีที่คิดจากฐานทรัพย์สิน อีกทั้งเครื่องจักร เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ก้าวหน้าไปมาก การนำมูลค่าของเครื่องจักรมารวมเป็นฐานภาษี ส่งผลให้มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นมาก ดังนั้น การคิดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของเครื่องจักรจะสร้างผลกระทบ แก่ประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับภาระภาษีที่เพิ่มขึ้นผ่านราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้น

ทั้งนี้ ฐานภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะคำนวณจาก มูลค่าทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดโดย ธร. เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของ เจ้าหน้าที่ อบท. โดยอัตราภาษีที่จัดเก็บจะแตกต่างตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งแบ่ง ออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

- ๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์ประกอบเกษตรกรรม
- ๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย
- ๓) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์อื่นนอกจากประกอบเกษตรกรรม

และที่อยู่อาศัย

๔) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ได้แก่ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ

ในการพิจารณาการใช้ประโยชน์จะพิจารณาจากการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กล่าวคือ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ปลูกพืช ทำปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่บุคคลใช้เพื่อการอยู่อาศัย ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ส่วนที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นที่ไม่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรืออยู่อาศัย ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์อื่น ๆ หรือรกร้างว่างเปล่าเป็นไปตามข้อเท็จจริง

กล่าวโดยสรุป พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ที่ดิน” “สิ่งปลูกสร้าง” “ฐานภาษี” และ “การใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง” ไว้อย่างชัดเจนแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีความเห็นเพิ่มเติมว่า หลักการนิยามสิ่งปลูกสร้างในกฎหมายโรงเรือนและที่ดินเดิม และกฎหมายใหม่มีความแตกต่างกัน โดยกฎหมายใหม่คือ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะนิยามสิ่งปลูกสร้างจากการสามารถเข้าไปใช้สอยสิ่งปลูกสร้างด้วย ซึ่งในกรณีนี้เราไม่สามารถเข้าไปใช้สอยในเครื่องจักรได้

(๒) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดอัตราภาษีเพื่อใช้ในการคำนวณ เนื่องจาก การกำหนดฐานภาษีตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๘ กรณีที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภทแต่ในการใช้งานแต่ละประเภทนั้นใช้ไม่เต็มสัดส่วนที่ดินทั้งหมด ในการคำนวณภาษีนั้น ฐานภาษีจะคิดคำนวณจากมูลค่าทั้งหมดของที่ดินตามมาตรา ๓๕ ซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีมักจะเพิ่มขึ้นกว่าความเป็นจริง หรือคิดตามสัดส่วนการใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๓๘

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ในการคำนวณฐานภาษีจะใช้มาตรา ๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๘ โดยมาตรา ๓๕ เป็นหลักการทั่วไปที่กำหนดฐานภาษีที่ให้คำนวณจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งไม่ได้กำหนดว่า ต้องคำนวณภาษีจากมูลค่าของที่ดินทั้งแปลงหรือหักทิ้งหลัง โดยใช้อัตราภาษีอัตราใดอัตราหนึ่ง และมาตรา ๓๘ เป็นหลักการเรื่องสัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่สนับสนุนมาตรา ๓๕ คือ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างส่วนหนึ่งมีการประกอบเกษตรกรรมก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ซึ่งจะเสียภาษีในอัตราเกษตรกรรม และถ้ามีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่เหลือของที่ดินจากกรณีแรกที่บุคคลใช้เพื่อการอยู่อาศัย ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งจะต้องคิดภาษีในอัตราที่อยู่อาศัย และหากยังมีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เหลือแต่ไม่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรืออยู่อาศัยก็จะเป็นการใช้ประโยชน์อื่น ๆ หรือรกร้างว่างเปล่าหากไม่มีการใช้ประโยชน์ ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามข้อเท็จจริง จึงไม่มีความขัดแย้งแต่อย่างใด

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว มีข้อสังเกตว่า มาตรา ๓๘ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีการอธิบายการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และได้มีการกำหนดให้ออกหลักเกณฑ์การคำนวณภาษี โดยการแบ่งสัดส่วนการใช้ประโยชน์อยู่แล้ว จึงอาจเพิ่มเติมประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภท เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประกาศดังกล่าวได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งสัดส่วนการใช้ประโยชน์เพื่อคำนวณภาษีไว้แล้ว ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในการคำนวณภาษีมากขึ้น

(๓) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดวิธีปฏิบัติของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ เห็นว่า มาตรา ๔๒ วรรคสอง ได้กำหนดให้กรณีที่ดินหลายแปลงซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกันและเป็นเจ้าของเดียวกัน ให้คำนวณมูลค่าที่ดินทั้งหมดรวมเป็นฐานภาษี โดยถ้าหากเป็นที่แปลงเดียวกันที่มีอาณาเขตติดต่อกัน แต่อยู่คนละเขต อปท. และเจ้าของมีสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินหลายอันแต่ต่างเขตกัน จะมีการคำนวณมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างไร กรณีที่ดินแปลงใหญ่ติดต่อกันระหว่าง ๒ เขต อปท. และ อปท. ทั้ง ๒ แห่ง มีอัตราภาษีที่แตกต่างกัน กฎหมายไม่มีความชัดเจนในการแก้ไขกรณีดังกล่าว และได้ยกตัวอย่างที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่า ซึ่งจะโดนภาษีอัตราสูงสุด แต่เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นเห็นว่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้มีการใช้ประโยชน์ และได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ว่าได้มีการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน เจ้าของที่ดินก็จะถูกดำเนินการคดีตามมาตรา ๘๘ นี้ได้ และเป็นภาระแก่ประชาชนในการพิสูจน์เจตนาในชั้นศาลต่อไป ซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม.

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า กรณีมาตรา ๔๒ กำหนดไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการแตกแปลงที่ดิน โดยจะเป็นการแตกฐานภาษีให้มีมูลค่าลดลง ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับอำนาจในการจัดเก็บภาษีที่ อปท. จะสามารถจัดเก็บได้ในพื้นที่ของตนเอง ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ดังนั้น กรณีดังกล่าว ที่ดินตั้งอยู่ในเขต อปท. ไค ต้องเสียภาษีให้แก่ อปท. นั้น โดยอัตราภาษีขึ้นอยู่กับประเภทการใช้ประโยชน์ หากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีการใช้ประโยชน์ประเภทเดียวกันก็จะเสียภาษีในอัตราเดียวกัน

กฎหมายได้กำหนดให้มีกระบวนการสำรวจโดยเจ้าหน้าที่สำรวจแล้วจึงจัดทำบัญชีแสดงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ผู้เสียภาษีได้ตรวจสอบเป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่จำเป็นในการประเมินภาษี ซึ่งในกรณีข้อมูลที่ส่งให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ผู้เสียภาษีสามารถยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อขอแก้ไขให้ถูกต้องได้ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เสียภาษีทราบภายใน ๓๐ วัน หลังจากได้รับคำร้อง ทั้งนี้อัตราภาษีก็ใช้อัตราเดียวกันทั่วประเทศขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ประเภทอะไร (เกษตรกรรม ที่อยู่อาศัย หรืออื่น ๆ) จึงไม่เป็นไปตามที่รายงานฯ ได้กล่าวอ้าง

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีข้อสังเกตว่า ข้อความที่ระบุไว้ว่า “กรณีมาตรา ๔๒ กำหนดไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการแตกแปลงที่ดิน” นั้น สามารถใช้ได้หรือไม่ และขอให้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) พิจารณาว่าควรใช้ถ้อยคำทางกฎหมายอย่างไร

ผู้แทน สคก. ได้สอบถามเพิ่มเติมว่า ในข้อเท็จจริงที่ดิน ๑ แปลงสามารถตั้งอยู่ในเขตของ ๒ อปท. ได้หรือไม่ และในระบบภาษีเดิมผู้เสียภาษียกเคยเสียภาษีอยู่แล้ว อปท. ได้มีการปฏิบัติจัดเก็บภาษีในกรณีนี้อย่างไร

ผู้แทน สคก. ได้ให้ข้อมูลว่า ในกรณีที่ที่ดิน ๑ แปลงที่มีแนวเขตคาบเกี่ยวระหว่าง ๒ อปท. โดยในการจัดเก็บภาษีนั้น อปท. จะใช้แนวเขตพื้นที่ของ อปท. เป็นหลัก แต่มีเทศบาลบางแห่งซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดให้ในกรณีที่ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างใด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่คาบเกี่ยวระหว่างเทศบาลกับ อปท. อื่น ให้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลใดเทศบาลหนึ่งทั้งหมด ดังนั้น ในทางปฏิบัติหาก อปท. ๒ แห่งมีปัญหาพื้นที่คาบเกี่ยวกันก็ให้พิจารณาจากกฎหมายจัดตั้งเทศบาลว่ามีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้หรือไม่ หากไม่มีก็ให้จัดเก็บภาษีตามข้อเท็จจริงของเขตพื้นที่ที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีหน้าที่รับผิดชอบ แต่หากไม่สามารถหาข้อยุติได้ให้นายอำเภอที่กำกับดูแลท้องถิ่นแต่ละที่เป็นกรรมการเพื่อหารือให้ได้ข้อยุติ ดังนั้น ที่ประชุมเห็นว่าเรื่องนี้ มท. ได้มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีไว้แล้ว

(๔) ความไม่ชัดเจนหรือไม่แน่นอนของอัตราภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ เห็นว่ากฎหมายให้อำนาจ อปท. กำหนดอัตราภาษีได้สูงกว่าอัตราภาษีในพระราชกฤษฎีกา กำหนดอัตราภาษีตามมาตรา ๓๗ วรรคหก ซึ่งนำมาสู่ปัญหาหลัก ๓ ประการ คือ

๑) อปท. ไม่มีอิสระในการจัดเก็บภาษีเพื่อปกครองตนเอง โดยไม่สามารถประกาศอัตราจัดเก็บที่ต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกาได้ ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง

๒) การให้อำนาจจัดเก็บในอัตราที่สูงกว่าพระราชกฤษฎีกากระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะความเชื่อมั่นของกลุ่มนักลงทุน

๓) การออกข้อบัญญัติกำหนดอัตรารภาษีที่สูงกว่าพระราชกฤษฎีกาเป็นหลักการที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากข้อบัญญัติมีลำดับศักดิ์ของกฎหมายที่ต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดอัตราเพดานภาษีที่จะจัดเก็บได้ใน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ใดๆก็ตาม ในช่วง ๒ ปีแรก (ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔) กฎหมายกำหนดให้ใช้อัตรารภาษีตามบทเฉพาะกาล และเมื่อพ้น ๒ ปีแล้ว (ปี ๒๕๖๕) ให้ กค. ออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดอัตรารภาษีที่ใช้จัดเก็บต่อไป และยังให้อำนาจ อปท. เพิ่มอัตรารภาษีให้สูงกว่าอัตราที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่สามารถลดอัตราให้ต่ำกว่าที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกาได้ เพื่อรักษารายได้ของท้องถิ่นไม่ให้ลดต่ำลง และเป็นการสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ดังนั้น ในประเด็นอัตรารภาษีที่จะจัดเก็บในปัจจุบันจึงมีความชัดเจนแล้ว

สำหรับอัตรารภาษีที่จะใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ เป็นต้นไป กฎหมายกำหนดให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่ง กค. จะต้องดำเนินการตามข้อสังเกตของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่กำหนดให้ดำเนินการล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ

นอกจากนี้ มาตรา ๓๗ วรรคหก กำหนดให้ อปท. สามารถจัดเก็บภาษีในอัตรารภาษีที่จะใช้จัดเก็บในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ได้ โดยการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดอัตรารภาษีที่จะใช้จัดเก็บในเขต อปท. นั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การตราข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวจึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๕

ทั้งนี้ ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นมีกระบวนการที่ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและมีการถ่วงดุลและตรวจสอบในกระบวนการออกข้อบัญญัติ ได้แก่ การต้องได้รับความเห็นชอบในเรื่องอัตรารภาษีจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด และการได้รับความเห็นชอบของข้อบัญญัติดังกล่าวจากผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น ผู้ประกอบการก็จะได้รับทราบล่วงหน้าและมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดังกล่าวอยู่แล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรอธิบายหลักการและเจตนารมณ์ในการกำหนดให้ อปท. มีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อเพิ่มอัตรารภาษีได้ และควรพิจารณาเหตุผลเพิ่มสำหรับการเพิ่มหรือลดอัตรารภาษีของท้องถิ่นโดยการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น จะมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ซึ่งมีการถ่วงดุลอำนาจ ตรวจสอบและจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ

ผู้แทน สศค. ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในการออกข้อบัญญัติเพื่อเพิ่มอัตรารภาษีจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยกฎหมายจัดตั้งท้องถิ่นและระเบียบของ สด. เกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น ซึ่งกำหนดให้การออกข้อบัญญัติใดของท้องถิ่นจะต้องรับฟังความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นต้องผ่านกระบวนการทางกฎหมายในการออกข้อบัญญัติ เมื่อข้อบัญญัติผ่านจากท้องถิ่นแล้ว ก็ต้องผ่านกระบวนการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดด้วย ทั้งนี้ ผู้แทน สด. ได้ชี้แจงกระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งเพิ่มเติมว่าจะมีการพิจารณาเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภา หากสภามีมติไม่รับหลักการในวาระที่ ๑ จะทำให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป กรณีสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้กำกับดูแล

พิจารณาภายใน ๑๕ วัน หากผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว และสภาท้องถิ่นมีมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า ๒ ใน ๓ หรือพิจารณาร่างข้อบัญญัติที่ได้รับคืนจากผู้กำกับดูแลไม่แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ส่งคืนผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อลงนามและประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นต่อไป

๒. การคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและมีผลกระทบต่อประชาชน อปท. และผู้ประกอบการ แบ่งเป็น

๑) ผลกระทบต่อประชาชน เห็นว่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนอย่างมาก ประชาชนจำนวนมากมีรายได้เพียงชีพไม่มาก แต่มีที่ดินเป็นทรัพย์สินใช้สอยตามฐานานุรูปซึ่งประชาชนกลุ่มนี้ไม่มีความสามารถในการชำระภาษี และได้ยกตัวอย่างจากเทศบาลนครแหลมฉบังว่า

(๑) นางบุญเยี่ยม สถานนท์ชัย ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า เสียภาษีเพิ่มขึ้นจาก ๑,๐๔๑ บาท เป็น ๑๓,๔๖๒.๔๓ บาท

(๒) นายปัญญา วิญญาสุข ประเภทที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ว่างเปล่า และที่จอดรถ เสียภาษีเพิ่มขึ้นจาก ๑,๑๗๑ บาท เป็น ๑๖,๑๙๙.๖๓ บาท

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีฐานทรัพย์สินซึ่งเก็บตามมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่ใช่ภาษีที่จัดเก็บจากฐานรายได้เช่นเดียวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เคยจัดเก็บ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในประเด็นฐานภาษีซ้ำซ้อน ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรมเนื่องจากผู้ที่มีทรัพย์สินน้อยหรือมีมูลค่าน้อยก็จะเสียภาษีน้อยกว่าผู้ที่มีทรัพย์สินมากกว่าหรือมีมูลค่าสูงกว่า นอกจากนี้ ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดิน รกร้างว่างเปล่าจะเริ่มตันถูกจัดเก็บภาษีในอัตราเดียวกับอัตราอื่น ๆ (พาณิชย์กรรม) ซึ่งจะช่วยให้เจ้าของนำที่ดินมาใช้ประโยชน์มากขึ้น และยังเป็นผลดีต่อประชาชนในชนบทที่จะได้ทำเกษตรกรรมในที่ดินที่เจ้าของต้องการใช้ประโยชน์ และยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ภาคธุรกิจนำที่ดินในทำเลทองมาพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจต่อไป

อย่างไรก็ดี การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีการบรรเทาภาระและลดผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและภาคธุรกิจ จึงกำหนดให้มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษี (มาตรา ๘) การลดภาษี (มาตรา ๕๕) และการผ่อนปรนภาระภาษี (มาตรา ๘๗) เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีแก่ผู้เสียภาษี ดังนี้

๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษี แบ่งเป็น

(๑) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด เช่น ทรัพย์สินที่เป็นที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ สถานทูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศ ทรัพย์สินส่วนกลางของการเคหะแห่งชาติ และสภาภาษาไทย เป็นต้น

(๒) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีเฉพาะส่วนที่มีได้ใช้หาผลประโยชน์ เช่น ทรัพย์สินของรัฐ ทรัพย์สินที่เป็นศาสนสมบัติ ทรัพย์สินที่เป็นของมูลนิธิหรือองค์กรสาธารณกุศล และทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

นอกจากนี้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ให้อำนาจ กค. ออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นการจัดเก็บภาษีให้แก่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท ซึ่ง กค. ได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว โดยได้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ยังมิได้ใช้ในกิจการของรัฐวิสาหกิจและยังมีได้ใช้หาผลประโยชน์ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นทางรถไฟหรือทางรถไฟซึ่งใช้ในกิจการของการรถไฟหรือการรถไฟโดยตรง เป็นต้น

๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสามารถได้รับการลดหย่อนภาษีสูงสุดร้อยละ ๙๐ ของค่าภาษีที่เรียกเก็บ โดย กค. จะต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งขณะนี้ได้กำหนดให้ลดหย่อนภาษีให้แก่

สถานศึกษาในระบบสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนสอนศาสนา สถานที่เล่นกีฬา ที่จอดรถสำหรับโดยสารรถไฟฟ้า พิพิธภัณฑสถานสัตว์ สวนสนุก หอพิพิธภัณฑสถานที่อยู่ระหว่างพัฒนาเพื่อทำโครงการพักอาศัยและนิคมอุตสาหกรรม (ไม่เกิน ๓ ปี ตั้งแต่ยื่นขออนุญาต) อสังหาริมทรัพย์รอการขายของสถาบันการเงิน (ไม่เกิน ๕ ปี นับจากวันที่ได้กรรมสิทธิ์) เป็นต้น

๓) สำหรับการผ่อนปรน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ผู้เสียภาษีที่ได้รับการประเมินภาษีในจำนวนที่สูงกว่าจำนวนภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียหรือพึงชำระในปีก่อนที่การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งผู้เสียภาษีจะได้รับการบรรเทาการชำระภาษี โดยให้ผู้เสียภาษีชำระภาษีตามจำนวนที่ต้องเสียหรือพึงชำระในปี ๒๕๖๒ เหลือจำนวนเท่าใดให้ผู้เสียภาษีชำระภาษี ดังนี้

(๑) ปีที่ ๑ ร้อยละ ๒๕ ของจำนวนภาษีที่เหลือ

(๒) ปีที่ ๒ ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนภาษีที่เหลือ

(๓) ปีที่ ๓ ร้อยละ ๗๕ ของจำนวนภาษีที่เหลือ

๔) นอกจากนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เพื่อประกอบเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย ยังได้กำหนดให้มีการบรรเทาภาระภาษี ดังนี้

(๑) มาตรา ๔๖ กำหนดให้ใน ๓ ปีแรกของการจัดเก็บภาษี ให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีสำหรับเจ้าของภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม และเมื่อสิ้นสุดการยกเว้นตามมาตรา ๔๖ แล้ว การใช้ประโยชน์ดังกล่าวยังได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔๐ โดยยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างภายในแต่ละเขต อปท. รวมกันไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท

(๒) มาตรา ๔๑ กำหนดให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท และหากบุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน และใช้สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ภาษีที่ดินฯ ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินว่างเปล่าโดยใช้เครื่องมือทางภาษีอากรจูงใจให้เจ้าของที่ดินนำที่ดินว่างเปล่าหรือที่ปล่อยทิ้งไว้ออกมาใช้ประโยชน์มากขึ้นด้วยการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าโดยเพิ่มอัตราร้อยละ ๐.๓ ทุก ๆ ๓ ปี ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เจ้าของตัดสินใจนำที่ดินมาใช้ประโยชน์ เนื่องจากมีต้นทุนในการถือครอง

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งเป็นภาษีเดิมมีหลักการที่แตกต่างกัน และมีข้อสังเกตถึงความเหมาะสมสำหรับข้อความ “ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินว่างเปล่าโดยใช้เครื่องมือทางภาษีอากรจูงใจให้เจ้าของที่ดินนำที่ดินว่างเปล่าหรือที่ปล่อยทิ้งไว้ออกมาใช้ประโยชน์มากขึ้น” ว่าอยู่ในเหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมายสามารถนำไปชี้แจงได้หรือไม่ นอกจากนี้ การเสียภาษีบำรุงท้องที่เดิมจะใช้ราคาปานกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๔ เป็นฐานในการคำนวณภาษี ซึ่งไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของที่ดิน ที่เป็นข้อบกพร่องที่ทำให้ต้องนำภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาใช้แทน

ผู้แทน สด. เห็นว่า ไม่ควรใช้ข้อความ “เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดิน” แต่ควรเพิ่มข้อมูลแนวทางการบรรเทาภาระภาษีด้วย

ผู้แทน ธร. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ราคาประเมินทุนทรัพย์ของ ธร. ได้มีการสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของที่ดินในปัจจุบันแล้ว และการจัดเก็บภาษีโดยใช้มูลค่าที่แท้จริงจะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมและถ้าใช้หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีของภาษีบำรุงท้องที่เดิมมาใช้ในการจัดเก็บภาษี ภาระภาษีจะสูงมาก และ ธร. ได้มีหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าของที่ดินลักษณะต่าง ๆ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่สะท้อนข้อเท็จจริงของที่ดินและมีคำอธิบายเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้แทน สกค. มีความเห็นว่าควรเพิ่มข้อมูลที่ ธร. ชี้แจง เพื่อเป็นข้อมูลในการชี้แจงความเห็นด้วย

๒) ผลกระทบต่อ อปท. เห็นว่า อปท. จะมีรายได้ลดลงอย่างมาก โดยยกตัวอย่างเช่น

(๑) กรุงเทพมหานคร

- กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์มีลเลียนแนร์ ภาระภาษีลดลงจาก ๒๖.๖ ล้านบาท เหลือ ๓.๙ ล้านบาท

- บริษัท สยามจตุจักร จำกัด ภาระภาษีลดลงจาก ๑๓.๕ ล้านบาท เหลือ ๔.๓ ล้านบาท

(๒) เทศบาลนครแหลมฉบัง

- ท่าเทียบเรือ ซี ๓ ภาระภาษีลดลงจาก ๖๐.๖ ล้านบาท เหลือ ๓ ล้านบาท

- ห้างฮาร์เบอร์มอลล์ ภาระภาษีลดลงจาก ๗.๓ ล้านบาท เหลือ ๑.๕ ล้านบาท

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะมีฐานภาษีที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เนื่องจาก ในการจัดเก็บภาษี อปท. จะได้รับข้อมูลการถือครองทรัพย์สินจากกรมที่ดิน เช่น ที่ดิน ห้องชุดหรือคอนโดมิเนียม เป็นต้น ซึ่งสนับสนุนการทำงานของ อปท. ทำให้สามารถติดตามจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ฐานภาษีของ อปท. จะขยายตัวขึ้นจากการจัดเก็บภาษีจากบ้านหรือห้องชุดที่เป็นบ้านหลังอื่นและที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่อาจจะไม่เคยจัดเก็บได้ในอดีต จึงไม่สามารถพิจารณาได้จากตัวอย่างเฉพาะรายว่ามีผลกระทบต่อรายได้ แต่ควรพิจารณาในภาพรวม

ตัวอย่างข้อมูลที่กระทรวงการคลังได้จากการสำรวจ พบว่า โรงแรมหนึ่งในเขตวัฒนา มูลค่า ๑,๐๓๒.๓๖ ล้านบาท เดิมเสียภาษี ๗.๐๑ ล้านบาท ในขณะที่ โรงแรมหนึ่งในเขตปทุมวันมูลค่า ๙๕๘.๕๓ ล้านบาท เดิมเสียภาษี ๓.๐๕ ล้านบาท จะเห็นได้ว่า มูลค่าของโรงแรมทั้งสองมีความต่างกันไม่มากนัก แต่ภาระภาษีโรงแรมและที่ดินที่ต้องเสียแตกต่างกันมากเป็นเท่าตัว แต่เมื่อโรงแรมทั้งสองเข้าสู่การจัดเก็บภาษีที่ดินฯ จะเสียภาษีในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณ ๕ ล้านบาท

ถัดมาในอีกกรณีหนึ่ง โรงแรม ๓ แห่ง ในเขตบางรัก ๑ แห่ง และเขตปทุมวัน ๒ แห่ง มีมูลค่า ๖๕๘.๕๗ ล้านบาท ๒,๓๕๘.๗๐ ล้านบาท และ ๔,๒๐๔.๕๖ ล้านบาท เดิมเสียภาษีโรงแรมและที่ดินจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ๑๑.๙๒ ล้านบาท ๙.๐๙ ล้านบาท และ ๑๔.๐๕ ล้านบาท ตามลำดับ แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงเป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะต้องเสียภาษี ๓.๐๔ ล้านบาท ๑๒.๙๐ ล้านบาท และ ๒๓.๘๘ ล้านบาท ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทำให้ภาระภาษีที่ผู้ประกอบการต้องเสียเป็นไปตามมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของถือครอง ซึ่งมีความเป็นธรรมและสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น

ในส่วนของห้างสรรพสินค้า จากข้อมูลพบว่า ห้างสรรพสินค้าจำนวน ๒ แห่ง ในเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร และอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีมูลค่าทรัพย์สิน ๑,๐๒๓.๒๑ ล้านบาท และ ๓,๔๗๐.๐๘ ล้านบาท ตามลำดับ เดิมเสียภาษี ๒๕.๕๗ ล้านบาท และ ๑๗.๒๒ ล้านบาท จะเห็นได้ว่า มูลค่าทรัพย์สินที่ต่างกันควรเสียภาษีในจำนวนที่ต่างกัน โดยผู้ที่มีทรัพย์สินมากกว่า ควรเสียภาษีมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีทรัพย์สินน้อย แต่ภาษีโรงแรมและที่ดินที่ห้างสรรพสินค้าทั้ง ๒ นี้เสีย ทำให้เห็นว่าระบบ

ภาษีที่เก็บจากค่าเช่าแบบเดิม ทำให้ระบบโครงสร้างภาษีบิดเบือนไปจากภาระภาษีที่ควรจะเป็น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เริ่มจัดเก็บใหม่ ห้างสรรพสินค้าทั้ง ๒ นี้ จะเสียภาษีตามมูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง นั่นคือ ๔.๘๕ ล้านบาท และ ๑๙.๕๗ ล้านบาท ตามลำดับ

การพิจารณาภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน และผู้ประกอบการ ไม่สามารถพิจารณาเพียงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ แต่ควรพิจารณาจากมูลค่าทรัพย์สิน ภาระภาษีเดิม และควรเปรียบเทียบกับผู้ถือครองทรัพย์สินมูลค่าใกล้เคียงกันและใช้ประโยชน์ใกล้เคียงกัน จึงจะถือว่าเป็นการเปรียบเทียบที่เห็นถึงผลของการปรับโครงสร้างระบบภาษีฐานทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจริงจากการใช้ภาษีที่ดินฯ

กล่าวโดยสรุป การจัดเก็บภาษีจากมูลค่าทรัพย์สินที่มีความเป็นธรรมและสร้างความเท่าเทียมให้แก่ประชาชน เนื่องจาก ภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ถูกกำหนดโดยค่าเช่ามาตรฐานกลางของแต่ละพื้นที่กำหนดขึ้นเองและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จะถูกทดแทนด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่กำหนดฐานภาษีจากราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ ธร. เป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

ที่ประชุมได้พิจารณาและตั้งข้อสังเกตถึงความถูกต้องของข้อมูลตัวอย่างในรายงานฯ ซึ่งผู้แทน สด. ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ข้อมูลในรายงานฯ เป็นข้อมูลจากหน่วยงานกรุงเทพมหานครและเทศบาลนครแหลมฉบัง ที่ชี้แจงในการประชุมของคณะกรรมการฯ ซึ่งผู้แทน สด. จะรับไปประสานกรุงเทพมหานคร และ เทศบาลนครแหลมฉบัง เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว

ผู้แทน สคก. มีความเห็นว่า ในการพิจารณาของกรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจง โดยมีผู้แทนจากกรุงเทพมหานครและเทศบาลนครแหลมฉบังมาร่วมให้ข้อมูล ซึ่งสามารถตรวจสอบเพิ่มเติมได้ และควรเพิ่มข้อมูลว่ารายได้ของ อปท. ลดลงเพราะเหตุใด โดยควรชี้แจงเพิ่มว่ารายได้ลดลงเนื่องจากการคำนวณภาษีมีฐานภาษีที่แตกต่างจากภาษีเดิม แต่ท้องถิ่นจะมีฐานภาษีที่กว้างขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีและอาจส่งผลให้ อปท. มีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในการยกตัวอย่างการคำนวณภาษีของฝ่ายเลขานุการฯ อาจอธิบายเป็นภาพรวมของแต่ละประเภทกิจการมีการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของภาระภาษีอย่างไร

๓) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ เห็นว่าผู้ประกอบการมีภาระภาษีน้อยลงอย่างมาก

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี โดยมีผลทำให้ผู้เสียภาษีที่ประกอบกิจการมีทรัพย์สินลักษณะและการทำประโยชน์คล้ายกันเสียภาษีใกล้เคียงกัน จึงมีความเป็นไปได้ว่าผู้ประกอบการที่เคยมีภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินสูง เสียภาษีน้อยลง ส่วนผู้ที่มีภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินต่ำ จะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีข้อสังเกตว่า คำว่า “ภาษีโรงเรือนและที่ดิน” ควรเขียนว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิม จะทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น

๔) การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีสำหรับบ้านหลังหลักที่มีมูลค่าไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท เห็นว่าหลักคิดที่ผู้ใดครอบครองที่ดินที่มีราคาประเมิน ๕๐ ล้านบาท จะได้รับการยกเว้นภาษีเท่ากับผู้ที่ครอบครองที่ดิน ๕ ล้านบาท ไม่ถูกต้อง และจากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ พบว่า ประเทศฝรั่งเศสจะมีการนำรายได้ของเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาประกอบการพิจารณาในการคิดภาษี

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ประชาชนทุกคนควรได้รับสิทธิการบรรเทาภาระภาษีสำหรับบ้านที่ตนเองใช้เพื่อการอยู่อาศัย พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ จึงกำหนดให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท โดยในการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. การยกเว้นภาษีที่มูลค่า ๕๐ ล้านบาท จะมีบ้านที่ต้องเสียภาษีจำนวน ๑๐,๐๐๐ หลัง

ซึ่งมีความสามารถชำระภาษีส่วนเกินจากที่ได้รับยกเว้นได้ นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้ประชาชนที่เคยได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่สำหรับบ้านที่ใช้อาศัยในเขตความเจริญสูงขนาด ๕๐ ตารางวา (มูลค่าตามภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประมาณ ๕๐ ล้านบาท) ได้รับการบรรเทาภาระภาษีด้วย สำหรับบ้านหลังอื่นที่ประชาชนเป็นเจ้าของก็จะต้องเสียภาษี หากจะนำรายได้ของเจ้าของที่ดินมาเป็นหลักการเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา

ทั้งนี้ สำหรับแนวคิดที่รายงานฯ ยกตัวอย่างกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ขอเรียนว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีฐานทรัพย์สินคิดจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประชาชนเป็นเจ้าของ หากนำหลักเรื่องรายได้มาพิจารณาประกอบการจัดเก็บภาษีก็อาจเกิดปัญหาในการตรวจสอบ ยากต่อการปฏิบัติ และทำให้การจัดเก็บภาษีไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก อปท. ไม่มีอำนาจและไม่สามารถตรวจสอบรายได้ของเจ้าของทรัพย์สินได้

ที่ประชุมเห็นชอบความเห็นตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

ทั้งนี้ รายงานฯ ได้ตั้งประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

๑. เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ภายในกรอบระยะเวลาที่ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนด ทำให้สังคมเกิดความตระหนก (panic)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า กค. และ มท. ได้มีการเตรียมการเพื่อรองรับและแจ้งให้ อปท. รับทราบ หลังจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกฎหมายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ และการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีในปี ๒๕๖๓ ก็เพื่อให้อปท. มีระยะเวลาในการเตรียมตัว ซึ่ง กค. ได้ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การจัดทำคู่มือสื่อประชาสัมพันธ์ การนำหลักการกฎหมายรองมาให้ความรู้แก่ อปท. ทั่วประเทศเป็นเวลามากกว่า ๖ เดือน และ มท. โดย สก. ได้มีหนังสือชักชวนให้ อปท. จัดทำและดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อมรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จัดทำเครื่องมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ได้แก่ คู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สร้างคิวอาร์โค้ดที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับคู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ปรับปรุงโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX ๓๐๐๐) และโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของ อปท. (e-LAAS) เพื่อรองรับการจัดเก็บและรับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงหารือร่วมกับธนาคารกรุงไทย เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการชำระภาษีผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และประสานขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาที่ดินของรัฐ จัดส่งข้อมูลรูปแบบที่ดินและข้อมูลผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ให้แก่ อปท. เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และเพื่อให้ อปท. มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และสามารถดำเนินการได้ทันภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม ก็ยังมี อปท. บางส่วนที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามกรอบเวลา ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ มท. ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด แจ้งเรื่องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาดำเนินการของ อปท. เป็นการทั่วไป สำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับการสำรวจ การแจ้งบัญชีแสดงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การประเมินภาษีและการส่งใบแจ้งประเมินภาษีให้ผู้เสียภาษี เป็นระยะเวลา ๔ เดือน จากเดิมที่ต้องชำระภาษีภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๓ เป็นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งทำให้ อปท. มีระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น และสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดเก็บภาษีได้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว โดยผู้แทน สก. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ได้แจ้งให้ อปท. ทุกแห่งรายงานความคืบหน้าการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ปรากฏผลคืบหน้าโดยสรุป ดังนี้

๑. มี อปท. รายงานข้อมูล ทั้งสิ้น จำนวน ๕,๖๕๖ แห่ง

๒. คงเหลือ อปท. ที่ดำเนินการสำรวจและประกาศแจ้งข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของข้อมูลในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๒,๗๖๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘ ทั้งนี้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่ที่ยังสำรวจไม่แล้วเสร็จมีการใช้ประโยชน์ประเภทเกษตรกรรมและอยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗

๒. ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีที่เหมาะสมกว่านี้ โดยจัดให้มีการสร้างความรับรู้ของประชาชนในระบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามแนวคิดใหม่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแก่ประชาชนผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของ อปท. ดังนี้

๑) สด. ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) สร้างการรับรู้ให้แก่บุคลากรของ อปท. โดยจัดให้มีโครงการฝึกอบรมบุคลากรของ อปท. จำนวน ๔๑ รุ่น รุ่นละไม่เกิน ๕๐๐ คน รวม ๑๘,๑๓๙ คน

๑.๒) สร้างการรับรู้ในระดับชุมชน/หมู่บ้าน โดยชักชวนให้ อปท. มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกแห่งจัดประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญให้แก่ประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกครัวเรือน และแจ้งให้บุคลากรในสังกัดมท. ทุกระดับซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ได้แก่ ผวจ. นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน สนับสนุนการดำเนินงานของ อปท. เพื่อเผยแพร่และสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง

๑.๓) สร้างการรับรู้ในวงกว้าง ผ่านกลไก และช่องทางการสื่อสารในทุกระดับของมท. ช่วยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ รวมถึงสื่อ Social Media ต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้โดยตรงในวงกว้าง เป็นต้น

๒) กรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละ ๒๐๐ คน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยมี สศค. สด. และ ธร. ร่วมเป็นวิทยากร

๓) สศค. ได้ทำสื่อต่าง ๆ ลงในเว็บไซต์ www.fpo.go.th เพื่อประชาสัมพันธ์สาระสำคัญของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่ประชาชนได้รับทราบ และยังได้ร่วมกับ อปท. บรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการไม่น้อยกว่า ๔๐ ครั้ง

นอกจากนี้ สศค. ได้เสนอให้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในปี ๒๕๖๓ ให้แก่ประชาชน ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภาษีประจำจังหวัดและ กทม. ซึ่งประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย ดังนี้

(๑) โครงการจัดสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในจังหวัด ศูนย์กลางของแต่ละภาค จำนวน ๑๐ จังหวัด

(๒) โครงการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อจอ LED เป็นต้น

(๓) โครงการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๐ ตอน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยให้

เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว โดยผู้แทน สก. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มีการเตรียมความพร้อมในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เสียภาษี เช่น การประชุมให้ความรู้แก่ท้องถิ่นจังหวัดประจำเดือน เพื่อถ่ายทอดข้อมูลให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านเว็บไซต์ www.dla.go.th มีการสร้างสื่อวีดิทัศน์ รวมทั้งจัดทำ Call Center เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปและเจ้าหน้าที่ของ อปท.

๓. เสนอให้ออกพระราชกำหนดชะลอการบังคับใช้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ออกไป โดยนำบทบัญญัติของกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดินและกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่มายังบังคับใช้ไปพลางก่อน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า การเลื่อนการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ ในขณะนี้ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ และมีผลให้เกิดภาระภาษีตามกฎหมายแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมานี้ จึงไม่สามารถชะลอการบังคับใช้กฎหมายออกไปได้ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ พระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาแล้วและมีผลบังคับใช้แล้ว

ที่สำคัญ มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงไม่สามารถนำบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวกลับมาบังคับใช้ได้ โดยมีข้อสังเกตว่า การออกกฎหมายให้มีผลย้อนหลังจะกำหนดให้มีผลเป็นโทษต่อผู้เสียภาษีไม่ได้ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ดังนั้น กรณีผู้เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีภาระภาษีน้อยลง แต่หากออกกฎหมายใหม่ (ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดิน) แล้วมีผลในปีภาษีเดียวกันทำให้มีภาระภาษีสูงขึ้นจะกระทำมิได้

นอกจากนี้ การเลื่อนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้ปี ๒๕๖๓ รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีบนฐานทรัพย์สินได้ และอาจส่งผลเป็นภาระต่องบประมาณที่ภาครัฐต้องจัดสรรให้แก่ท้องถิ่นที่สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ ประมาณ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรเพิ่มเติมข้อมูลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นว่ากลไกการดำเนินการตามภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ดำเนินการไปมากแล้ว และมีความพร้อมที่จะดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบความเห็นของฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ พร้อมทั้งให้นำความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วนำเสนอ กค. แจ่ง สลค. ต่อไป ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ยกร่างความเห็นตามมติที่ประชุมแล้ว รายละเอียดตามเอกสารแนบ

เลิกประชุม เวลา ๑๑.๕๕ น.

ศิริพันธ์ ไชยมตว.

นางสาวศิริพันธ์ ไชยมตว.
เศรษฐกรปฏิบัติการ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายธนภฤต ฉัตรกรรณ์
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่น
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ตารางผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
ประเด็นในการพิจารณาของรายงานฯ	
๑. ความไม่ชัดเจนของพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ)	
<p>๑) พระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องอาศัยกฎหมายลำดับรองจำนวนมากเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายลำดับรองยังประกาศใช้ไม่ครบ - เมื่อกฎหมายประกาศใช้ครบมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๒,๐๐๐ กว่าแห่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการสำรวจ 	<p>กฎหมายลำดับรองภายใต้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ที่ต้องประกาศใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ ฉบับ โดยปัจจุบันได้ประกาศกฎหมายลำดับรองในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จำนวน ๑๖ ฉบับ สำหรับกฎหมายลูกอีก ๒ ฉบับ ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา คือ หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่ยอยู่อาศัยและหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม</p> <p>อนึ่ง กฎหมายลำดับรองจำนวน ๒ ฉบับดังกล่าวได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓</p> <p>พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายในการจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน และมอบหมายให้กระทรวงการคลัง (กค.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) และ อปท. เป็นผู้บังคับการตามกฎหมาย มีหลักเกณฑ์และกลไกในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ มอบให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดในรูปของพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศให้มีการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ สามารถปฏิบัติงานและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยืดหยุ่นให้สามารถปรับเปลี่ยนเข้ากับสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงระยะเวลา</p> <p>สำหรับการรองรับการดำเนินการตามกฎหมาย กค. ได้ร่วมกับ มท. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ อปท. ให้รับรู้ถึงหลักการของร่างกฎหมายลำดับรองที่จะต้องนำมาใช้ดำเนินการในการจัดเก็บภาษีส่วหน้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ อปท. สามารถดำเนินการสำรวจตามมาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ที่กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี อปท. อาจจัดให้มีการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ภายในเขต อปท. เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น ซึ่งเมื่อ อปท. มีข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพียงพอต่อการประเมินภาษีแล้ว ก็สามารถดำเนินการประเมินภาษีได้</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>นอกจากนี้ มท. โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ได้ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับได้มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ดังนี้</p> <p>(๑) มีหนังสือชักชวนให้ อปท. จัดทำและดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อมรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งเร่งตรวจสอบข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ให้ครบถ้วน เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีในปี ๒๕๖๓ ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นธรรมต่อประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>(๒) จัดทำเครื่องมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในทุกระดับ ได้แก่ ๑) คู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและ ๒) การสร้างคิวอาร์โค้ดที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับคู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้ข้าราชการของจังหวัด และอำเภอ รวมถึงบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดาวน์โหลดข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำไปศึกษาและเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>(๓) ปรับปรุงโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX ๓๐๐๐) โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของ อปท. (e-LAAS) เพื่อรองรับการจัดเก็บและรับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง</p> <p>(๔) จัดฝึกอบรมบุคลากรของ อปท. เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๔๑ รุ่น ๆ รวมทั้งสิ้น ๑๘,๑๓๙ คน รวมทั้งจัดประชุมชี้แจงการเตรียมความพร้อมผ่านวิดีโอทางไกลให้กับผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดและ อปท. เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๕) เผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แอนิเมชันอินโฟกราฟิก ใบปลิวและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจัดทำ Call Center หมายเลข ๐๒-๒๐๖-๕๘๐๐ เพื่อให้คำปรึกษาด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแก่ประชาชนโดยทั่วไป</p> <p>(๖) เพื่อให้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในปีแรกของการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล มท. อยู่ระหว่างเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในท้องถิ่นผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยได้กำชับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแก่ประชาชน ด้วยการบรรจุเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเข้าในวาระการประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>และผู้บริหารท้องถิ่นในเขตจังหวัด พร้อมทั้งขอความร่วมมือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่สนับสนุนการดำเนินงานของ อบท. ในเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างต่อเนื่อง</p> <p>อย่างไรก็ดี สส. ได้มีหนังสือ ด่วนมากที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๖๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ แจ้งให้ อบท. ทุกแห่ง รายงานความคืบหน้าการเตรียมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยบันทึกข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต http://forms.gle/erDLmp8LTzYXidNf8 และให้คำแนะนำ อบท. เรื่องการจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยจำแนกกลุ่มผู้เสียภาษีตามประเภทการใช้ประโยชน์และแยกตามลำดับความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน และกรณี อบท. ใด มีภาระงานในการสำรวจมาก ไม่สามารถจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกรอบระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้ขยายกำหนดเวลาดำเนินการผู้บริหารท้องถิ่นอาจพิจารณาขยายกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็น แต่ต้องไม่กระทบกับการชำระภาษีที่จะต้องดำเนินการภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓</p>
<p>๒) บทบัญญัติของพระราชบัญญัติไม่มีความชัดเจน</p> <p>(๑) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดนิยามคำว่า “สิ่งปลูกสร้าง” ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ</p> <ul style="list-style-type: none">- เครื่องเล่นในสวนสนุกไม่เป็นสิ่งปลูกสร้าง แต่บ้านผีสิงเป็นสิ่งปลูกสร้าง- ขอบเขตของสิ่งปลูกสร้าง ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ให้รวมถึงเครื่องจักร แผงกันหันลม และแผงโซล่าเซลล์ ที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้	<p>สิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ สิ่งปลูกสร้าง หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ตึก หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือที่ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม และให้หมายความรวมถึง ห้องชุด หรือแพ ที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยได้ หรือที่มีไว้เพื่อหาประโยชน์ด้วย</p> <p>ทั้งนี้ “สิ่งปลูกสร้าง” ที่ต้องเสียภาษีในกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมและกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความแตกต่างกัน โดยกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมให้เก็บภาษีจากโรงเรือนและส่วนควบที่สำคัญ ซึ่งมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรม ส่วนกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกำหนดนิยามสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเสียภาษี คือ สิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะเป็นโรงเรือน อาคาร ตึก และสิ่งปลูกสร้างอื่นที่บุคคลสามารถเข้าไปอยู่อาศัยหรือใช้สอยในสิ่งปลูกสร้างนั้นได้ ดังนั้น เครื่องจักร แผงกันหันลม และแผงโซล่าเซลล์ จึงไม่เข้าข่ายเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ถูกจัดเก็บโดยกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง</p> <p>การประเมินมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น ประเภทของสิ่งปลูกสร้างจึงต้องสอดคล้องกับสิ่งปลูกสร้างที่ปรากฏในบัญชีประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้าง</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>ข้างต้น อีกทั้งการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ แบ่งออกเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบการเกษตรกรรมเป็นที่อยู่อาศัย หรือการใช้ประโยชน์อื่น ๆ สิ่งปลูกสร้างจึงมีนิยามที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์แต่ละประเภท</p> <p>อย่างไรก็ดี สำหรับแนวคิดเรื่องการนำเครื่องจักร แฝงกังหันลม หรือแผงโซลาร์เซลล์ ซึ่งสามารถจดทะเบียนเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น การจดทะเบียนเป็นหลักประกันทางธุรกิจสามารถทำได้ทั้งสิ่งหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ แต่แนวคิดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการการจัดเก็บภาษีที่ดินสิ่งปลูกสร้างที่ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องของภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมที่กำหนดให้นำค่าเช่าของเครื่องจักรและส่วนควมมารวมกับค่าเช่าโรงเรือน แล้วให้นำมูลค่าแค่ ๑ ใน ๓ ของค่าเช่าทั้งหมดมาคำนวณภาษี แต่ในอดีตเทคโนโลยีและนวัตกรรมยังก้าวหน้าไม่มากนักส่งผลให้ภาษีที่ต้องเสียลดลงตามไปด้วย แต่ในปัจจุบัน เนื่องจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีที่คิดจากฐานทรัพย์สิน อีกทั้งเครื่องจักร เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ก้าวหน้าไปมาก การนำมูลค่าของเครื่องจักรมารวมเป็นฐานภาษีส่งผลให้มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นมาก ดังนั้น การคิดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเครื่องจักรจะสร้างผลกระทบแก่ประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับภาระภาษีที่เพิ่มขึ้นผ่านราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้น</p> <p>ทั้งนี้ ฐานภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะคำนวณจากมูลค่าทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดโดยกรมธนารักษ์เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ อปท. โดยอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บจะแตกต่างกันตามการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์ประกอบเกษตรกรรม๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย๓) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์อื่นนอกจากประกอบเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย๔) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ได้แก่ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ <p>ในการพิจารณาการใช้ประโยชน์จะพิจารณาจากการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กล่าวคือ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ปลูกพืช ทำปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบการเกษตรกรรม ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่บุคคลใช้เพื่อการอยู่อาศัย ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>อาศัย ส่วนที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นที่ไม่ใช่ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรืออยู่อาศัย ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์อื่น ๆ หรือรกร้างว่างเปล่าเป็นไปตามข้อเท็จจริง</p> <p>กล่าวโดยสรุป พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ที่ดิน” “สิ่งปลูกสร้าง” “ฐานภาษี” และ “การใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง” ไว้อย่างชัดเจนแล้ว</p>
<p>(๒) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดอัตราภาษีเพื่อใช้ในการคำนวณ</p> <p>- การกำหนดฐานภาษีตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๘ (กรณีมีประเด็นว่า หากที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภทแต่ในการใช้งานแต่ละประเภทนั้นใช้ไม่เต็มสัดส่วนที่ดินทั้งหมดในการคำนวณภาษีนั้น ฐานภาษีจะคิดคำนวณจากมูลค่าทั้งหมดของที่ดิน ตามมาตรา ๓๕ ทำให้ผู้เสียภาษีมักจะเพิ่มขึ้นกว่าความเป็นจริง หรือคิดตามสัดส่วนการใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๓๘)</p>	<p>ในการคำนวณฐานภาษีจะใช้มาตรา ๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๘ โดยมาตรา ๓๕ เป็นหลักการทั่วไปที่กำหนดฐานภาษีที่ให้คำนวณจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งไม่ได้กำหนดว่าต้องคำนวณภาษีจากมูลค่าของที่ดินทั้งแปลงหรือตึกหลัง โดยใช้อัตราภาษีอัตราใดอัตราหนึ่ง และมาตรา ๓๘ เป็นหลักการเรื่องสัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่สนับสนุนมาตรา ๓๕ คือ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างส่วนหนึ่งมีการประกอบเกษตรกรรมก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ซึ่งจะเสียภาษีในอัตราเกษตรกรรม และถ้ามีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่เหลือของที่ดินจากกรณีแรกที่ถูกบุคคลใช้เพื่อการอยู่อาศัยก็จะเป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยซึ่งจะต้องคิดภาษีในอัตราที่อยู่อาศัย และหากยังมีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เหลือแต่ไม่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรืออยู่อาศัยก็จะเป็นการใช้ประโยชน์อื่น ๆ หรือรกร้างว่างเปล่าหากไม่มีการใช้ประโยชน์ ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามข้อเท็จจริง จึงไม่มีความขัดแย้งแต่อย่างใด</p> <p>นอกจากนี้ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภท ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณภาษี โดยแบ่งสัดส่วนการใช้ประโยชน์เพื่อคำนวณภาษีในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว</p>
<p>(๓) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดวิธีปฏิบัติของประชาชนและการประชาสัมพันธ์</p> <p>- มาตรา ๔๒ วรรคสอง ได้กำหนดให้กรณีที่ดินหลายแปลงซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกันและเป็นเจ้าของเดียวกัน ให้คำนวณมูลค่าที่ดินทั้งหมดรวมเป็นฐานภาษี โดยถ้าหากเป็นที่แปลงเดียวกันที่มีอาณาเขตติดต่อกัน แต่อยู่คนละเขต อบท. และเจ้าของมีสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินหลายอันแต่ต่าง</p>	<p>กรณีมาตรา ๔๒ กำหนดไว้ก็เพื่อป้องกันและรองรับการดำเนินการกรณีเจ้าของที่ดินทำการแตกแปลงที่ดินให้เป็นแปลงย่อย อันเป็นเหตุให้ที่ดินแปลงใหญ่มีมูลค่าลดลงในลักษณะเป็นการแตกฐานภาษี ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นอำนาจในการจัดเก็บภาษีที่ อบท. จะสามารถจัดเก็บได้ในพื้นที่ของตนเอง ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ดังนั้น กรณีดังกล่าว ที่ดินตั้งอยู่ในเขต อบท. ใด ต้องเสียภาษีให้แก่ อบท. นั้น โดยอัตราภาษีขึ้นอยู่กับประเภทการใช้ประโยชน์ หากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีการใช้ประโยชน์ประเภทเดียวกันก็จะเสียภาษีในอัตราเดียวกัน</p> <p>กฎหมายได้กำหนดให้มีกระบวนการสำรวจโดยเจ้าหน้าที่สำรวจแล้วจึงจัดทำบัญชีแสดงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ผู้เสียภาษีได้ตรวจสอบเป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่เป็นในการประเมินภาษี ซึ่งในกรณีข้อมูล</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
<p>เขตกัน จะมีการคำนวณมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างไร</p> <p>- กรณีที่ดินแปลงใหญ่ติดต่อกันระหว่าง ๒ เขต อบท. และ อบท. ทั้ง ๒ แห่ง มีอัตราภาษีที่แตกต่างกัน กฎหมายไม่มีความชัดเจนในการแก้ไขกรณีดังกล่าว</p> <p>- ยกตัวอย่างที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่า ซึ่งจะโดนภาษีอัตราสูงสุดแต่เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นเห็นว่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้มีการใช้ประโยชน์ และได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ว่าได้มีการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินเจ้าของที่ดินก็จะถูกดำเนินคดีตามมาตรา ๘๘ นี้ได้ และเป็นภาระแก่ประชาชนในการพิสูจน์เจตนาในชั้นศาลต่อไป ซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม</p>	<p>ที่ส่งให้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ผู้เสียภาษีสามารถยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อขอแก้ไขให้ถูกต้องได้ และให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้เสียภาษีทราบภายใน ๓๐ วัน หลังจากได้รับคำร้อง ทั้งนี้อัตราภาษีก็ใช้อัตราเดียวกันทั่วประเทศขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ประเภทอะไร (เกษตรกรรม ที่อยู่อาศัย หรืออื่น ๆ) จึงไม่เป็นไปตามที่รายงานฯ ได้กล่าวอ้าง</p> <p>อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ดิน ๑ แปลงมีแนวเขตคาบเกี่ยวระหว่าง ๒ อบท. มท. โดย สก. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีสำหรับกรณีดังกล่าวไว้แล้ว โดยให้ อบท. จัดเก็บภาษีในแนวเขตพื้นที่ของ อบท. เป็นหลัก ยกเว้น อบท. บางแห่งซึ่งมีข้อบัญญัติจัดตั้งของ อบท. ที่กำหนดให้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่าง ๒ อบท. อยู่ในความรับผิดชอบของ อบท. ไต อบท. หนึ่งทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามหนังสือสั่งการแจ้งแนวทางปฏิบัติไว้ว่า หาก อบท. ๒ แห่งมีปัญหาพื้นที่คาบเกี่ยวกันให้ใช้กฎหมายจัดตั้งเทศบาลว่ามีการกำหนดบทบัญญัติไว้หรือไม่ หากไม่มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ ให้จัดเก็บภาษีตามข้อเท็จจริงที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีหน้าที่รับผิดชอบ แต่หากหาข้อยุติไม่ได้ให้นายอำเภอที่กำกับดูแลท้องถิ่นแต่ละที่เป็นกรรมการเพื่อหารือให้ได้ข้อยุติ</p>
<p>(๔) ความไม่ชัดเจนหรือไม่แน่นอนของอัตราภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ</p> <p>- กฎหมายให้อำนาจ อบท. กำหนดอัตราภาษีได้สูงกว่ามาตรา ๓๗ วรรคหก ซึ่งเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษี นำมาสู่ปัญหาหลัก ๓ ประการ คือ</p> <p>๑) อบท. ไม่มีอิสระในการจัดเก็บภาษีเพื่อปกครองตนเอง โดยไม่สามารถประกาศอัตราจัดเก็บที่ต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกาได้ ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง</p>	<p>พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้กำหนดอัตราเพดานภาษีที่จะจัดเก็บได้ไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๒ ปีแรก (ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔) กฎหมายกำหนดให้ใช้อัตราภาษีตามบทเฉพาะกาล และเมื่อพ้น ๒ ปีแล้ว (ปี ๒๕๖๕) ให้ กค. ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บต่อไป และให้อำนาจ อบท. เพิ่มอัตราภาษีให้สูงกว่าอัตราที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่สามารถลดอัตราให้ต่ำกว่าที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกาได้ ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้ อบท. มีอำนาจเพิ่มอัตราจัดเก็บภาษีให้สูงขึ้นกว่าอัตราภาษีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่ อบท. โดยให้ อบท. ที่มีความจำเป็นและต้องการจัดการรายได้ให้พอเพียงกับการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การสร้างบริการสาธารณะหรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ต้องลงทุนสูง ให้สามารถเก็บภาษีเพิ่มขึ้นได้ และในทางกลับกัน ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ อบท. ใช้การแข่งขันลดอัตราภาษี (Tax competition) ดึงดูดการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งไม่ใช่หน้าที่หรือภารกิจหลักของ อบท. หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมือง จึงไม่ควรมีอำนาจลดอัตราภาษี</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
<p>๒) การให้อำนาจจัดเก็บในอัตราที่สูงกว่าพระราชกฤษฎีกากระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะความเชื่อมั่นของกลุ่มนักลงทุน</p> <p>๓) การออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราภาษีที่สูงกว่าพระราชกฤษฎีกาเป็นหลักการที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากข้อบัญญัติมีลำดับศักดิ์ของกฎหมายที่ต่ำกว่าพระราชกฤษฎีกา</p>	<p>ลงต่ำกว่าอัตราภาษีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา อีกทั้งเป็นการช่วยรักษารายได้ของท้องถิ่นไม่ให้ลดต่ำลง ดังนั้น ในประเด็นอัตราภาษีที่จะจัดเก็บในปัจจุบันจึงมีความชัดเจนแล้ว</p> <p>สำหรับอัตราภาษีที่จะใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ เป็นต้นไป กฎหมายกำหนดให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่ง กค. จะต้องดำเนินการตามข้อสังเกตของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่กำหนดให้ดำเนินการล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ</p> <p>นอกจากนี้ มาตรา ๓๗ วรรคหก กำหนดให้ อปท. สามารถจัดเก็บภาษีในอัตราภาษีที่จะใช้จัดเก็บในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ได้ โดยการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดอัตราภาษีที่จะใช้จัดเก็บในเขต อปท. นั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การตราข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวจึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๕ ทั้งนี้ ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นมีกระบวนการที่ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและมีการถ่วงดุลและตรวจสอบในกระบวนการออกข้อบัญญัติ ได้แก่ การต้องได้รับความเห็นชอบในเรื่องอัตราภาษีจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด และการได้รับความเห็นชอบของข้อบัญญัติดังกล่าวจากผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น ผู้ประกอบการก็จะได้รับทราบล่วงหน้าและมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดังกล่าวอยู่แล้ว</p> <p>กระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งเพิ่มเติมว่าจะมีการพิจารณาเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภา หากสภามีมติไม่รับหลักการในวาระที่ ๑ จะทำให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป กรณีสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาภายใน ๑๕ วัน หากผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว และสภาท้องถิ่นมีมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า ๒ ใน ๓ หรือพิจารณาร่างข้อบัญญัติที่ได้รับคืนจากผู้กำกับดูแลไม่แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ส่งคืนผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อลงนามและประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นต่อไป</p>
๒. การคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและมีผลกระทบต่อประชาชน อปท. และผู้ประกอบการ	
<p>๑) ผลกระทบต่อประชาชน</p> <p>- ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนอย่างมาก ประชาชนจำนวนมากมี</p>	<p>ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีฐานทรัพย์สินซึ่งเก็บตามมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่ใช่ภาษีที่จัดเก็บจากรายรายได้เช่นเดียวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เคยจัดเก็บ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในประเด็นฐานภาษีซ้ำซ้อน ซึ่งจะทำให้การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรมเนื่องจากผู้ที่มีทรัพย์สินน้อยหรือมีมูลค่าน้อยก็จะ</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
<p>รายได้เพื่อยังชีพไม่มาก แต่มีที่ดินเป็นทรัพย์สินใช้สอยตามฐานานุรูป ซึ่งประชาชนกลุ่มนี้ไม่มีความสามารถในการชำระภาษี</p> <p>- ตัวอย่างจากเทศบาลนครแหลมฉบัง พบว่า</p> <p>๑) นางบุญเยี่ยม สถานนท์ชัย ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า เสียภาษีเพิ่มขึ้นจาก ๑,๐๔๑ บาท เป็น ๑๓,๔๖๒.๔๓ บาท</p> <p>๒) นายปัญญา วิญญาสุข ประเภทที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ว่างเปล่า และที่จอดรถ เสียภาษีเพิ่มขึ้นจาก ๑,๑๗๑ บาท เป็น ๑๖,๑๙๙.๖๓ บาท</p>	<p>เสียภาษีน้อยกว่าผู้ที่มีทรัพย์สินมากกว่าหรือมีมูลค่าสูงกว่า นอกจากนี้ ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินรกร้างว่างเปล่า จะเริ่มต้นถูกจัดเก็บภาษีในอัตราเดียวกับอัตราอื่น ๆ (พาณิชย์กรรม) ซึ่งจะช่วยให้เจ้าของนำที่ดินมาใช้ประโยชน์มากขึ้น และยังเป็นผลดีต่อประชาชนในชนบทที่จะได้ทำเกษตรกรรมในที่ดินที่เจ้าของต้องการใช้ประโยชน์ และยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ภาคธุรกิจนำที่ดินในทำเลทองมาพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจต่อไป</p> <p>การคำนวณมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ประเมินภาษี จะใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดโดยกรมธนารักษ์ ซึ่งได้มีการสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของปัจจุบันแล้ว ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรมและอยู่บนมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยหากใช้หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีของภาษีบำรุงท้องที่เดิมมาใช้ในการจัดเก็บภาษี จะทำให้ภาระภาษีสูงมาก ทั้งนี้ กรมธนารักษ์ได้มีหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าของที่ดินลักษณะต่าง ๆ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่สะท้อนข้อเท็จจริงของที่ดินและมีคำอธิบายเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจมากขึ้น</p> <p>อย่างไรก็ดี การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีการบรรเทาภาระและลดผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและภาคธุรกิจ จึงกำหนดให้มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษี (มาตรา ๘) การลดภาษี (มาตรา ๕๕) และการผ่อนปรนภาระภาษี (มาตรา ๘๗) เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีแก่ผู้เสียภาษี ดังนี้</p> <p>๑) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษี แบ่งเป็น</p> <p>(๑) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด เช่น ทรัพย์สินที่เป็นที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ สถานทูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศ ทรัพย์สินส่วนกลางของการเคหะแห่งชาติ และสภากาชาดไทย เป็นต้น</p> <p>(๒) ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษีเฉพาะส่วนที่มีได้ใช้หาผลประโยชน์ เช่น ทรัพย์สินของรัฐ ทรัพย์สินที่เป็นศาสนสมบัติ ทรัพย์สินที่เป็นของมูลนิธิหรือองค์กรสาธารณกุศลและทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นต้น</p> <p>นอกจากนี้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ให้อำนาจ กค. ออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นการจัดเก็บภาษีให้แก่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท ซึ่ง กค. ได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว โดยได้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ยังมิได้ใช้ในกิจการของรัฐวิสาหกิจและยังมิได้ใช้หาผลประโยชน์ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นทางรถไฟหรือทางรถไฟฟ้าซึ่งใช้ในกิจการของการรถไฟหรือการรถไฟโดยตรง เป็นต้น</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>๒) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสามารถได้รับการลดหย่อนภาษีสูงสุดร้อยละ ๙๐ ของค่าภาษีที่เรียกเก็บ โดย กค. จะต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งขณะนี้ได้กำหนดให้ลดหย่อนภาษีให้แก่ สถานศึกษาในระบบ สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนสอนศาสนา สถานที่เล่นกีฬา ที่จอดรถสำหรับโดยสารรถไฟฟ้า พิพิธภัณฑสถานสัตว์ สวนสนุก ทริพย์สินที่อยู่ระหว่างพัฒนาเพื่อทำโครงการพักอาศัยและนิคมอุตสาหกรรม (ไม่เกิน ๓ ปี ตั้งแต่ยื่นขออนุญาต) และอสังหาริมทรัพย์รอการขายของสถาบันการเงิน (ไม่เกิน ๕ ปี นับจากวันที่ได้กรรมสิทธิ์) เป็นต้น</p> <p>๓) สำหรับการผ่อนปรน พ.ร.บ.ภาษีที่ดินฯ กำหนดให้ผู้เสียภาษีที่ได้รับการประเมินภาษีในจำนวนที่สูงกว่าจำนวนภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียหรือพึงชำระในปีก่อนที่การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งผู้เสียภาษีจะได้รับการบรรเทาการชำระภาษี โดยให้ผู้เสียภาษีชำระภาษีตามจำนวนที่ต้องเสียหรือพึงชำระในปี ๒๕๖๒ เหลือจำนวนเท่าใด ให้ผู้เสียภาษีชำระภาษี ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">(๑) ปีที่ ๑ ร้อยละ ๒๕ ของจำนวนภาษีที่เหลือ(๒) ปีที่ ๒ ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนภาษีที่เหลือ(๓) ปีที่ ๓ ร้อยละ ๗๕ ของจำนวนภาษีที่เหลือ <p>๔) นอกจากนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เพื่อประกอบเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย ยังได้กำหนดให้มีการบรรเทาภาระภาษี ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">(๑) มาตรา ๙๖ กำหนดให้ใน ๓ ปีแรกของการจัดเก็บภาษี ให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีสำหรับเจ้าของภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม และเมื่อสิ้นสุดการยกเว้นตามมาตรา ๙๖ แล้ว การใช้ประโยชน์ดังกล่าวยังได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔๐ โดยยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างภายในแต่ละเขต อปท. รวมกันไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท(๒) มาตรา ๔๑ กำหนดให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท และหากบุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน และใช้สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาคนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท</p>
<p>๒) ผลกระทบต่อ อปท.</p> <ul style="list-style-type: none"> - อปท. จะมีรายได้ลดลงอย่างมาก ตัวอย่างเช่น <ul style="list-style-type: none"> ๑) กรุงเทพมหานคร <ul style="list-style-type: none"> - กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ มิลเลียนแนร์ ลดลงจาก ๒๖.๖ ล้านบาท เหลือ ๓.๙ ล้านบาท - บริษัท สยามจุดจักร จำกัด ลดลงจาก ๑๓.๕ ล้านบาท เหลือ ๔.๓ ล้านบาท ๒) เทศบาลนครแหลมฉบัง <ul style="list-style-type: none"> - ท่าเทียบเรือ ซี ๓ ลดลงจาก ๖๐.๖ ล้านบาท เหลือ ๓ ล้านบาท - ห้างฮาร์เบอร์มอลล์ ลดลงจาก ๗.๓ ล้านบาท เหลือ ๑.๕ ล้านบาท 	<p>การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะมีฐานภาษีที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เนื่องจาก ในการจัดเก็บภาษี อปท. จะได้รับข้อมูลการถือครองทรัพย์สินจากกรมที่ดิน เช่น ที่ดิน ห้องชุดหรือคอนโดมิเนียม เป็นต้น ซึ่งสนับสนุนการทำงานของ อปท. ทำให้สามารถติดตามจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ฐานภาษีของ อปท. จะขยายตัวขึ้นจากการจัดเก็บภาษีจากบ้านหรือห้องชุดที่เป็นบ้านหลังอื่นและที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่อาจจะไม่เคยจัดเก็บได้ในอดีต จึงไม่สามารถพิจารณาได้จากตัวอย่างเฉพาะรายได้ว่ามีผลกระทบต่อรายได้ แต่ควรพิจารณาในภาพรวม</p> <p>ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง คือ อัตราเฉลี่ยของภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ อปท. ทั้งประเทศได้เคยเก็บอยู่เดิม โดยกำหนดให้ภาระภาษีเฉลี่ยของทั้งประเทศไม่ควรเปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก โดยเมื่อพิจารณาถึงการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในอดีตที่ อปท. ประเมินภาษีจากค่ารายปี หรือค่าเช่ามาตรฐานกลางที่ อปท. แต่ละแห่งกำหนดขึ้นเอง ที่มีอัตราที่แตกต่างกัน สำหรับ อปท. ที่กำหนดค่ารายปีหรือค่าเช่ามาตรฐานกลางไว้ในอัตราที่สูง เมื่อประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้ว ภาระภาษีที่เกิดขึ้นอาจต่ำกว่าที่เคยเก็บมาในอดีต แต่ในบาง อปท. ภาระภาษีอาจสูงขึ้น เนื่องจาก ในอดีต อปท. ที่กำหนดค่ารายปี หรือค่าเช่ามาตรฐานกลางไว้ในอัตราที่ต่ำ ดังนั้น ในการนำภาษีที่ดินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาใช้ซึ่งเป็นการเข้าสู่ระบบการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่แท้จริง จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวขึ้น แต่ในระยะยาวจะทำให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีกับประชาชนและภาคธุรกิจ และส่งผลให้การจัดสรรทรัพยากร คือ ที่ดินในระบบเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>ตัวอย่างข้อมูลที่ กค. ได้จากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมของกิจการโรงแรม ภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เจ้าของต้องเสียเดิมมีความแตกต่างกันมากเป็นเท่าตัว ในขณะที่มีมูลค่าของทรัพย์สินใกล้เคียงกัน และมีกรณีที่มีมูลค่าของทรัพย์สินแตกต่างกันมาก แต่กลับเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินใกล้เคียงกัน ยกตัวอย่างเช่น โรงแรมหนึ่งในเขตวัฒนามูลค่า ๑,๐๓๒.๓๖ ล้านบาท เดิมเสียภาษี ๗.๐๑ ล้านบาท ในขณะที่ โรงแรมหนึ่งในเขตปทุมวันมูลค่า ๙๕๘.๕๓ ล้านบาท เดิมเสียภาษี ๓.๐๕ ล้านบาท จะเห็นได้ว่า มูลค่าของโรงแรมทั้งสองมีความแตกต่างกันไม่มากนัก แต่ภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ต้องเสียเดิมแตกต่างกันมากเป็นเท่าตัว แต่เมื่อโรงแรมทั้งสองเข้าสู่การจัดเก็บภาษีที่ดินฯ จะเสียภาษีในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณ ๕ ล้านบาท</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>ถัดมาในอีกกรณีหนึ่ง โรงแรม ๓ แห่งในเขตบางรัก ๑ แห่ง และเขตปทุมวัน ๒ แห่ง มีมูลค่า ๖๕๘.๕๗ ล้านบาท ๒,๓๕๘.๗๐ ล้านบาท และ ๔,๒๐๔.๕๖ ล้านบาท เดิมเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ๑๑.๙๒ ล้านบาท ๙.๐๙ ล้านบาท และ ๑๔.๐๕ ล้านบาท ตามลำดับ แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงเป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะต้องเสียภาษี ๓.๐๔ ล้านบาท ๑๒.๙๐ ล้านบาท และ ๒๓.๙๘ ล้านบาท ตามลำดับ</p> <p>จะเห็นได้ว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทำให้ภาระภาษีที่ผู้ประกอบการต้องเสียเป็นไปตามมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของถือครอง ซึ่งจะมีความเป็นธรรมและสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น</p> <p>สำหรับในภาพรวมของกิจการห้างสรรพสินค้า จากข้อมูลพบว่า ภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินทำให้ค่าภาษีที่ห้างสรรพสินค้าถูกประเมินไม่สอดคล้องกับมูลค่าที่แท้จริงของห้างสรรพสินค้า ยกตัวอย่างเช่น ห้างสรรพสินค้าจำนวน ๒ แห่งในเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร และอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีมูลค่าทรัพย์สิน ๑,๐๒๓.๒๑ ล้านบาท และ ๓,๔๗๐.๐๘ ล้านบาท ตามลำดับ เดิมเสียภาษี ๒๕.๕๗ ล้านบาท และ ๑๗.๒๒ ล้านบาท จะเห็นได้ว่า มูลค่าทรัพย์สินที่ต่างกันควรเสียภาษีในจำนวนที่ต่างกัน โดยผู้ที่มีทรัพย์สินมากกว่า ควรเสียภาษีมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีทรัพย์สินน้อย แต่ภาษีโรงเรือนและที่ดินทำให้ห้างสรรพสินค้าทั้ง ๒ นี้เสียภาษีในจำนวนที่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับมูลค่าทรัพย์สิน ซึ่งทำให้เห็นว่าการปรับโครงสร้างระบบภาษีฐานทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นจริงจากการใช้ภาษีที่ดิน</p> <p>ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เริ่มจัดเก็บใหม่ ห้างสรรพสินค้าทั้ง ๒ นี้ จะเสียภาษีตามมูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง นั่นคือ ๔.๘๙ ล้านบาท และ ๑๙.๕๗ ล้านบาท ตามลำดับ</p> <p>การพิจารณาภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน และผู้ประกอบการไม่สามารถพิจารณาเพียงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ แต่ควรพิจารณาจากมูลค่าทรัพย์สิน ภาระภาษีเดิม และควรเปรียบเทียบกับผู้ถือครองทรัพย์สินมูลค่าใกล้เคียงกันและใช้ประโยชน์ใกล้เคียงกัน จึงจะถือว่าเป็นการเปรียบเทียบที่เห็นถึงผลของการปรับโครงสร้างระบบภาษีฐานทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นจริงจากการใช้ภาษีที่ดิน</p> <p>กล่าวโดยสรุป การจัดเก็บภาษีจากมูลค่าทรัพย์สินที่มีความเป็นธรรมและสร้างความเท่าเทียมให้แก่ประชาชน เนื่องจากภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ถูกกำหนดโดยค่าเช่ามาตรฐานกลางที่แต่ละพื้นที่กำหนดขึ้นเองและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จะถูกทดแทนด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่กำหนดฐานภาษีจากราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ กรมธนารักษ์เป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
<p>๓) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ</p> <p>- ผู้ประกอบการมีภาระภาษีน้อยลงอย่างมาก</p>	<p>ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี โดยมีผลทำให้ผู้เสียภาษีที่ประกอบกิจการมีทรัพย์สินลักษณะและการทำประโยชน์คล้ายกันเสียภาษีใกล้เคียงกันจึงมีความเป็นไปได้ว่าผู้ประกอบการที่เคยมีภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมสูงเสียภาษีน้อยลง ส่วนผู้ที่มีภาระภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมต่ำ จะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น</p>
<p>๔) การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีสำหรับบ้านหลังหลักที่มีมูลค่าไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท</p> <p>- หลักคิดที่ผู้ใดครอบครองที่ดินที่มีราคาประเมิน ๕๐ ล้านบาท จะได้รับการยกเว้นภาษีเท่ากับผู้ที่ครอบครองที่ดิน ๔ ล้านบาท ไม่ถูกต้อง</p> <p>- จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่า ประเทศฝรั่งเศสมีการนำรายได้ของเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาประกอบการพิจารณาในการคิดภาษี</p>	<p>ประชาชนทุกคนควรได้รับสิทธิการบรรเทาภาระภาษีสำหรับบ้านที่ตนเองใช้เพื่อการอยู่อาศัย พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ จึงกำหนดให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท โดยในการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. การยกเว้นภาษีที่มูลค่า ๕๐ ล้านบาท จะมีบ้านที่ต้องเสียภาษีจำนวน ๑๐,๐๐๐ หลัง ซึ่งมีความสามารถชำระภาษีส่วนเกินจากที่ได้รับยกเว้นได้ นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้ประชาชนที่เคยได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่สำหรับบ้านที่ใช้อาศัยในเขตความเจริญสูงขนาด ๕๐ ตารางวา (มูลค่าตามภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประมาณ ๕๐ ล้านบาท) ได้รับการบรรเทาภาระภาษีด้วย สำหรับบ้านหลังอื่นที่ประชาชนเป็นเจ้าของก็จะต้องเสียภาษีหากจะนำรายได้ของเจ้าของที่ดินมาเป็นหลักการเพิ่มเติมประกอบการพิจารณา</p> <p>ทั้งนี้ สำหรับแนวคิดที่รายงานฯ ยกตัวอย่างกฎหมายของประเทศไทยว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีฐานทรัพย์สินคิดจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประชาชนเป็นเจ้าของ หากนำหลักเรื่องรายได้มาพิจารณาประกอบการจัดเก็บภาษีก็น่าจะเกิดปัญหาในการตรวจสอบ ยากต่อการปฏิบัติ และทำให้การจัดเก็บภาษีไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก อปท. ไม่มีอำนาจและไม่สามารถตรวจสอบรายได้ของเจ้าของทรัพย์สินได้</p>
<p>ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ</p>	
<p>๑. เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ภายในกรอบระยะเวลาที่ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ กำหนด ทำให้สังคมเกิดความตระหนก (panic)</p>	<p>กค. และ มท. ได้มีการเตรียมการเพื่อรองรับและแจ้งให้ อปท. รับทราบ หลังจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกฎหมายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ และการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีในปี ๒๕๖๓ ก็เพื่อให้ อปท. มีระยะเวลาในการเตรียมตัว ซึ่ง กค. ได้ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การจัดทำคู่มือสื่อประชาสัมพันธ์ การนำหลักการกฎหมายรองมาให้ความรู้แก่ อปท. ทั่วประเทศเป็นเวลามากกว่า ๖ เดือน และ มท. โดย สก. ได้มีหนังสือชักชวนให้ อปท. จัดทำและดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อมรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จัดทำเครื่องมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ได้แก่ คู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สร้างคิวอาร์โค้ดที่มี</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>รายละเอียดเกี่ยวกับคู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ปรับปรุงโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX ๓๐๐๐) และโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของ อปท. (e-LAAS) เพื่อรองรับการจัดเก็บและรับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงหารือร่วมกับธนาคารกรุงไทยเพื่อพิจารณากำหนดวิธีการชำระภาษีผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และประสานขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาที่ดินของรัฐ จัดส่งข้อมูลรูปแบบที่ดินและข้อมูลผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้แก่ อปท. เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และเพื่อให้ อปท. มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และสามารถดำเนินการได้ทันภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม ก็ยังมี อปท. บางส่วนที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามกรอบเวลา ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ มท. ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดให้ขยายระยะเวลาดำเนินการของ อปท. เป็นการทั่วไปสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับการสำรวจ การแจ้งบัญชีแสดงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การประเมินภาษีและการส่งใบแจ้งประเมินภาษีให้ผู้เสียภาษี เป็นระยะเวลา ๔ เดือน จากเดิมที่ต้องชำระภาษีภายในเดือนเมษายนเป็นเดือนสิงหาคม ซึ่งทำให้ อปท. มีระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มมากขึ้นและสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดเก็บภาษีได้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ</p> <p>โดย สธ. ได้แจ้งให้ อปท. ทุกแห่ง รายงานความคืบหน้าการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ปรากฏผลคืบหน้าโดยสรุป ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑. มี อปท. รายงานข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๕,๖๕๖ แห่ง๒. โดย อปท. จำนวน ๒,๗๖๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘ ที่ดำเนินการสำรวจและประกาศแจ้งข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของข้อมูลในเขตพื้นที่รับผิดชอบ <p>ทั้งนี้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่ที่ยังสำรวจไม่แล้วเสร็จมีการใช้ประโยชน์ประเภทเกษตรกรรมและอยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗</p>
<p>๒. ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีที่เหมาะสมกว่านี้</p>	<p>ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแก่ประชาชนผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของ อปท. ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑) สธ. ได้ดำเนินการ ดังนี้

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
โดยจัดให้มีการสร้างความรับรู้ของประชาชนในระบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามแนวคิดใหม่	<p>๑.๑) สร้างการรับรู้ให้แก่บุคลากรของ อปท. โดยจัดให้มีโครงการฝึกอบรมบุคลากรของ อปท. จำนวน ๓๓ รุ่น รุ่นละไม่เกิน ๕๐๐ คน ซึ่งเป็นการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่เจ้าหน้าที่ อปท. จำนวน ๗,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมสิดาร์สอร์ท จังหวัดนครนายก และโรงแรมริเวอร์ไซด์กรุงเทพมหานคร โดยมี สศค. สด. และ กรมธนารักษ์ ร่วมเป็นวิทยากร และในปี ๒๕๖๓ สด. ได้จัดโครงการดังกล่าวเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑๐ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ ถึง ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ โรงแรมสิดาร์สอร์ท</p> <p>๑.๒) สร้างการรับรู้ในระดับชุมชน/หมู่บ้าน โดยชักชวนให้ อปท. มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกแห่งจัดประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญให้แก่ประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกครัวเรือน และแจ้งให้บุคลากรในสังกัด มท. ทุกระดับ ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ได้แก่ ผวจ. นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน สนับสนุนการดำเนินงานของ อปท. เพื่อเผยแพร่และสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๑.๓) สร้างการรับรู้ในวงกว้าง ผ่านกลไก และช่องทางการสื่อสารในทุกระดับของ มท. ช่วยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ รวมถึงสื่อ Social Media ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้โดยตรงในวงกว้าง</p> <p>๒) กรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละ ๒๐๐ คน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยมี สศค. สด. และ กรมธนารักษ์ ร่วมเป็นวิทยากร</p> <p>๓) กค. โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้ทำสื่อต่าง ๆ ลงในเว็บไซต์ www.fpo.go.th เพื่อประชาสัมพันธ์สาระสำคัญของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่ประชาชนได้รับทราบ และยังได้ร่วมกับ อปท. บรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการไม่น้อยกว่า ๙๐ ครั้ง</p> <p>นอกจากนี้ สศค. ได้เสนอให้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในปี ๒๕๖๓ ให้แก่ประชาชน ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภาษีประจำจังหวัดและ กทม. ซึ่งประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย ดังนี้</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>(๑) โครงการจัดสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในจังหวัดศูนย์กลางของแต่ละภาค จำนวน ๑๐ จังหวัด</p> <p>(๒) โครงการประชาสัมพันธ์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อจอ LED เป็นต้น</p> <p>(๓) โครงการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๐ ตอน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้น</p> <p>ในขณะเดียวกัน สก. ได้มีการเตรียมความพร้อมในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เสียภาษี เช่นเดียวกัน เช่น การประชุมให้ความรู้แก่ท้องถิ่นจังหวัดประจำเดือน เพื่อถ่ายทอดข้อมูลให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านเว็บไซต์ www.dla.go.th มีการสร้างสื่อวีดิทัศน์รวมทั้งจัดทำ Call Center เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปและเจ้าหน้าที่ของ อปท. เป็นต้น</p>
<p>๓. เสนอให้ออกพระราชกำหนดชะลอการบังคับใช้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ออกไป โดยนำบทบัญญัติของกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดินและกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่มาบังคับใช้ไปพลางก่อน</p>	<p>การเลื่อนการบังคับใช้ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ในขณะนี้ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ และมีผลให้เกิดภาระภาษีตามกฎหมายแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมานี้ จึงไม่สามารถชะลอการบังคับใช้กฎหมายออกไปได้ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ พระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาแล้วและมีผลบังคับใช้แล้ว</p> <p>ที่สำคัญ มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ มีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงไม่สามารถนำบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวกลับมาบังคับใช้ได้ โดยมีข้อสังเกตว่า การออกกฎหมายให้มีผลย้อนหลังจะกำหนดให้มีผลเป็นโทษต่อผู้เสียภาษีไม่ได้ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ดังนั้น กรณีผู้เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีภาระภาษีน้อยลง แต่หากออกกฎหมายใหม่ (ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดิน) แล้วมีผลในปีภาษีเดียวกันทำให้มีภาระภาษีสูงขึ้นจะกระทำมิได้</p>

ประเด็นในการพิจารณา	ความเห็นที่ประชุม
	<p>นอกจากนี้ การเลื่อนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้ปี ๒๕๖๓ รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีบนฐานทรัพย์สินได้ และอาจส่งผลเป็นภาระต่องบประมาณที่ภาครัฐต้องจัดสรรให้แก่ท้องถิ่นที่สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ ประมาณ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท</p> <p>ทั้งนี้ การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีที่ดินฯ ได้มีความคืบหน้าและมีความพร้อมในการดำเนินการแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติของ อปท. ตามที่ได้ชี้แจงรายละเอียดข้างต้น ประกอบกับประชาชนและภาคธุรกิจก็ได้รับทราบข้อเท็จจริงและเกิดความรู้ความเข้าใจจากการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ดังนั้น หากเลื่อนหรือชะลอการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของภาครัฐและก่อให้เกิดความสับสนอันเป็นผลเสียต่อสาธารณชนมากยิ่งขึ้น</p>